

Šiame numery

AMŽINIEJI PROCENTAI
AUTORITETAS IR SAŽINĖS LAISVĖ
ANTANO STRAZDO BIBLIOGRAFIJA
VLADO SLAITO EILERASČIAI
PRIEŠ EINANT Į VYTAUTO REMEIKOS
PARODĄ
MENISKOS ISDAIGOS ROMOTE
PENKIS STULPUS TURGAUS AIKSTĖJE
KALANT
AR ISVERS LAPINSKAS PENKIS
STULPUS?
ISMESKIME SIUKSLES IS KALBOS
PENKERI METAI NUO TRAGISKOS POETO
ALGIMANTO MACKAUS MIRTIES
BALŲ LITERATŲ KONFERENCIJA
OHIO UNIVERSITETE

Amžinieji procentai

Remdami kokį nors kultūrinį darbą, dažnai manome, kad tuo momentu ir pasibaigė ano kultūrinio užmojo reikšmė, lyg tai būtų tik vienkartinis laimėjimas. Tačiau nevienos visuomeninio ar kultūrinio darbo atlikimas labai dažnai kaip tik vėliau neša kur kas daugiau laimėjimų, negu buvo atrodę pradžioje. Juk toks vienkartinis dalykas kaip tautinių šokių ar dainų šventė ne vienam jaunuoliui gali turėti lemiamos reikšmės visam jo gyvenimui, glaudžiau susiejant jį su lietuviškuoju pasauliu. Žinoma, tokie įvykiai lieka ir istorijoje, kaip liudiją lietuvių kultūrinės pastangos ir duoda stiprybės tadieninei dabarčiai. Nemažiau pastangų reikėjo ir vieno ar kito mūsų leidinio anglų kalba išleidimui. Tačiau tie vienkartiniai leidiniai, pareikalavę mūsų fondų ar jų šauniųjų rėmėjų lėšų, neša dividendus net ir po daugelio metų.

Štai prieš kiek laiko "Į Laisvę" fondas lietuviškai kultūrai ugdyti" prisidėjo tam tikra suma, kad Praeger leidykla išleistų dr. Vyt. Vardžio redaguotą knygą "Lithuanian under the Soviets". Daugeliui atrodė, kad ši knyga paliks tik bibliotekose. Ir vien jau dėl to galima drąsiai džiaugtis. Tačiau, kaip pasirodė, ji ten ne vien lentynose stovi. Vienur ar kitur ją vis pasinaudoja amerikiečiai. Štai amerikietis Salisbury parašė knygą apie Leningrado apgulimą "The 900 Days". Ir šioje knygoje autorius cituoja dr. Vardį ir nurodo šaltinius. Kadangi Salisbury knyga buvo vadinama "bestselleriu" sąraše, tai reiškia, kad su ja tikrai susipažino keliasdešimt tūkstančių amerikiečių. O tuo

pačiu sužinojo ir apie dr. Vardžio redaguotą knygą "Lithuanian under the Soviets". Tai toks pasitarnavimas, kurio šiaip jau už jokių pinigų nenupirksi.

Prieš kiek laiko "Manyland Books" leidykla išleido lietuvių prozos antologiją anglų kalba "Selected Lithuanian Short Stories". Iš jos paimtas J. Bilūno "Brisiaus galas" į amerikiečių mokyklų skaitinių knygą "A Cavalcade of Life in Writing". Šią knygą išleido Allyn and Bacon leidykla Bostone. Ten Bilūno "Brisiaus galas" įdėtas tarp pasaulio literatūrinių garsenybių 99 psl.

Kaip žinome, buvo išleista ir lietuvių poezijos antologija anglų kalba "The Green Oaks". Ir štai Europos išskirtinai įvairių tautų poezijos antologijon mūsų poezijai duris atidaro kaip tik anoji "The Green Oaks" knyga. The Universal Library — Grosset & Dunlap, New York, leidykla išleistojo savo "1000 Years of European Poetry", šalia italų, ispanų, portugalų, prancūzų, vokiečių, olandų, danų, švedų, rusų, lenkų, čekų ir vengrų, duoda ir lietuvių poezijos pavyzdžių, paimitų kaip tik iš anos anglų kalbos, Alg. Landsbergio ir Clark Mills redaguotos ir Voyages Press išleistos mūsų poezijos antologijos "The Green Oak". Tuo tarpu "1000 Years of European Poetry" knygoje pasigendame pavyzdžių visos eilės tautų, kaip norvegų, suomių, rumunų, bulgarų, slovakių, serbų, kroatų, nekaltant jau apie taipgi nerandamų estų, latvių, ukrainiečių, gudų ir kt. Žodžiu, esame tarp rinktinių. Ir argi tai nėra išskirtinis akcentas tūkstančių amerikiečių. O tuo

(Nukelta į 2-rą psl.)

AUTORITETAS IR SAŽINĖS LAISVĖ

Atsiliepiant į Antano Maceinos straipsnį "Sąžinės perteklius"

L. DAMBRICŪNAS

reigojantis... (kad) įvykus konfliktui tarp Bažnyčios ir savo sąžinės, reikia klausyti sąžinės". Pagaliau A. Maceina sako, kad tie, kurie kuriuo nors klausimu nesutinka su Bažnyčios mokslo, pvz. gimimų kontrolės bei josios priemonių klausimu, jie turi elgtis, kaip jiems liepia sąžinė, ir iš Bažnyčios išsoti. Jei jie to nedaro, jie virsta juokingais Don Kichotais.

2. Prigimties įstatymas

Kaip žinoma, prigimties įstatymo supratimas išvedamas ne iš Apreiškimo, o stengiamasi jį išaiškinti ir suformuluoti protu. Deja, jis ir šandien nėra galutinai suformuluotas net pačios Katalikų Bažnyčios. Tuo klausimu nuomonės istorijos bėgyje daugiau ar mažiau įvairavo ir įvairuoja. Apie tai galima pasiinformuoti kiekvienoje geresnės enciklopedijoje. Kaip Liet. Enciklopedija nurodo (žr. prigimtine teisė), prie katalikiško Notre Dame universiteto Amerikoje yra įsteigtas net institutas prigimties įstatymui studijuoti (Natural Law Institut), kuris leidžia net leidi-

nus tam reikalui. Tai rodo, kad tuo klausimu dar nėra galutinas žodis pasakytas ir kažin ar bus kada pasakytas, nes absoliuti tiesa, anot filosofų, nėra pilnai suvokiama, o tik palaipsniui atskleidžiama. Iš to plaukia išvada, kad kiekvienas žmogus turi teisę ir net pareigą prie pilnesnio to tiesos (o tuo pačiu ir prigimties įstatymo) atskleidimo bei jo išaiškinimo prisidėti. Sąžinės laisvės pripažinimas ir yra ne kas kita, kaip pripažinimas asmens teisės (ir pareigos) pačiam spręsti ir apsispręsti tam tikrais prigimties įstatymo konkrečiais atvejais.

3. Ar sąžinė turi ribotus tik asmeniu?

Sąžinė, kaip rodo pats tas žodis įvairiose kalbose (są-žinė, con-scientia, Ge-wissen), yra tam tikras žinojimas, tam tikras proto ir valios aktas. Jeigu aš ką nors sužinau, išsiaiškinu, įsitikinu, jeigu tariuosi atskleides dalykų tiesos, tai kodėl tai aš turėčiau pasilaikyti tik sau? Kodėl neprivailečiau tuo atradimu pasidalinti su kitais? Ar toks elgesys nebūtų egoistinis ir dėl to nedoras? Jeigu, pavyzdžiui, įsitikinu, kad kuris nors dalykas yra blogas ir jo nedarau, bet neinformuo-

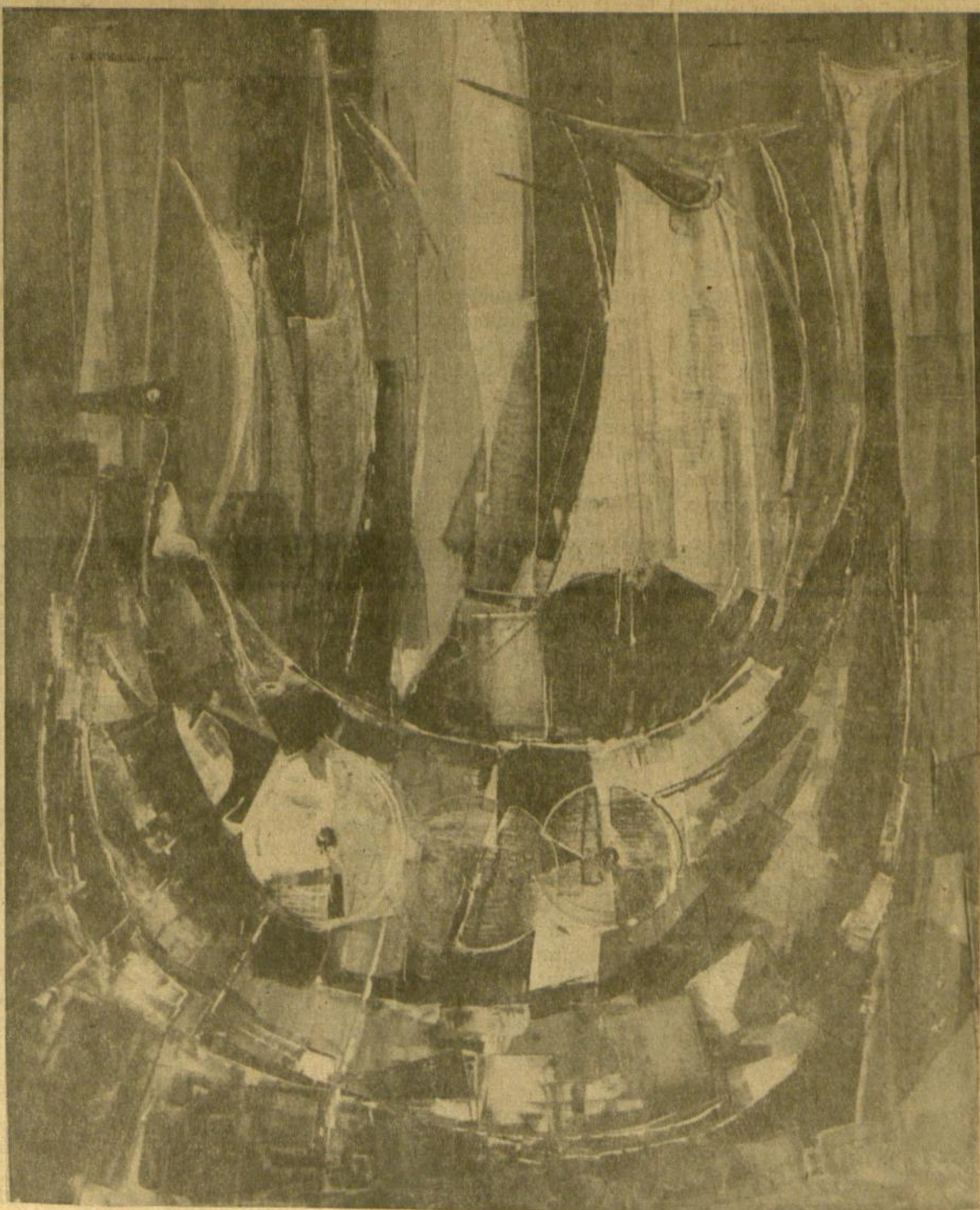
ju kitų, kurie to dar nežino, ir tuo būdu leidžiu jiems tą blogį vykdyti, tai ar toks mano elgesys nebūtų nemoralus? Teisingai Maceina sako, kad sąžinės sprendimas yra įpareigojantis, bet įpareigojantis ne tik asmenį elgtis pagal sąžinės balsą, bet gali būti įpareigojantis ir tą sprendimą skelbti viešai. Mano sąžinės sprendimas gali būti ir toks: ji gali man liepti skelbti tai, ką aš laikau gera ar negera, o tada, kaip sako Maceina, aš turiu taip elgtis, kaip sąžinė liepia, taigi turiu sąžinės balsą skelbti viešai.

Antra vertus, visos nuomonės, įsitikinimai, principai ir išsivysto iš asmeninių sąžinės sprendimų, kai tie sprendimai pasidaro nebe Jono ar Petro, o daugelio ar daugumos sprendimais. Buvo laikai, kada vergijos nedorumas jaudino tik paskirų asmenų sąžinę, o šandien tai yra visuotinis įsitikinimas. Buvo laikai, kada privачios nuosavybės prigimtinė teisė buvo neribota, ir didelių žemės sričių savininkai galėjo išnaudoti darbininkus, kiek norėjo ir kaip norėjo. Ir jeigu padėtis šandien yra pasikeitusi, tai tik dėl to, kad paskirų asmenų sąžinės balsas nesiribojo asmenine sritimi, o pavirto visuotiniu įsitikinimu. Todėl išvada tenka pasidaryti tokia: sąžinės sprendimas gali būti asmeninis ir pasilikti asmeninis, bet toks sprendimas neturi įtakos visuomenės moralei. Tačiau yra kita sąžinės sprendimų rūšis, kuri nesiriboja asmeniu, bet įtakoja ir kitus asmenis ir tuo būdu skatina visuomenės moralės kultūrą, jos pažangą. Vadinas, paskirų asmenų sąžinės balsas gali atlikti tam tikrą visuomeninį vaidmenį, skatinti pažangą pačioje Bažnyčioje. Tai pripažįsta ir II Vatikano Susirinkimas, kuris pareiškė: "Įsitikime sąžinė krikščionys jungiasi su kitais žmonėmis drauge ieškoti tiesos ir siekti teisingai išspręsti daugelį dorinių problemų, kylančių privačiame ir visuomeniniame gyvenime" (Dokumentai, I dalis, 183).

4. Ar nesutinkant kurio klausimu su Bažnyčios autoritetu, reikia pasitraukti iš Bažnyčios?

Tokia praktika buvo įprasta senovėje, kada prieštaraujantieji būdavo ekskomunikuojami, o ekskomunikuotieji organizuodavo savo Bažnyčias. Šandien, gyvenant ekumenizmo laikus, bendras nusistatymas ir šiuo klausimu yra kitoks. Tiesa, kunigai, vesdami be leidimo, savaime pasitraukia iš Bažnyčios, kadangi kanono nuostatai šiuo metu vesti kunigams neleidžia. Tačiau turėjimas skirtingų nuomonių tuo ar kitu enciklikos klausimu ir tų nuomonių viešas reiškimas neverčia nei teologų, nei pasauliečių išsoti iš Bažnyčios. Ir pati Bažnyčia to nereikalauja. Priešingai, ji skatina net jaunuolius "patiems apsispręsti už dorines vertybes" ir tai vadina jų "šventa teise" (Plg. II Vat. Sus. Dokumentai, II dal., 269). Kitoje vietoje sakoma: "Tačiau jie (pasauliečiai) tenegalvoja, kad jų ganytojai yra visuomet taip patyre, jog, iškilus bet kokiam, net ir painiam, klausimui, galėtų tuojau pat pateikti konkretų sprendimą arba kad jie yra tam skirti. Verčiau patys pa-

(Nukelta į 3 psl.)

Vytautas Remeika

Iš Ciurlionio galerijos, Chicago, šandien 7 val. vak. atidaromos parodos

Praeities laivai

(Nuotrauka Georges Marquis)

Antano Strazdo bibliografija

VINCAS MACIUNAS

(Tęsinys iš praėjusio šeštad.)
Nesistengdamas čia sudarinėti pilnos Strazdo bibliografijos iš pokarinės išeivijos raštų, nurodysiu tik keletą dalykų, kurių tenka pasigesti recenzuojamoje bibliografijoje:

1) Jokių būdu negalima buvo praleisti V. Biržiškos "Senųjų lietuviškų knygų istorijos" (1953-57), ypač kad tai yra pataisyta ir labai išplėsta to paties autoriaus "Lietuviškų knygų istorijos bruožų" (1930) laida, o pastaroji knyga bibliografijon įtraukta.

2) Derėjo įtraukti ir M. Biržiškos "Lietuvių tautos kelią į naują gyvenimą" (1952-53); juk žymiojo mūsų rašytojo istoriko, kurio ankstyvesnieji darbai gausiai suregistruoti ir šioje bibliografijoje, pasisakymai apie Strazdą (kurių anojė knygoje nemaža) yra juk svarbesni, kaip pvz. tokio A. Bimbos, kurio net ir trumputė užuomina apie Strazdą ("Koks ten Baltinis rašo...") Laisvė, 1952.XI.20) rūpestingai užregistruota.

3) Jei bibliografijon įtrauktos įvairios svetimkalbės enciklopedijos, kur dažnai Strazdo vos plika pavardė tepaminėta, tai jau tikrai negalima buvo praleisti platoko straipsnio apie Strazdą (dargi paremto naująja medžiaga) Bostone leistoje Lietuvių Enciklopedijoje.

4) Nėra ir mano pranešimo, "Naujoji dokumentinė medžiaga apie Antaną Strazdą" skaityto Lietuvosististikos Instituto suvažiavimo Washingtono metu (1964) ir vėliau išspausdinto LI metraštyje "Lituanistikos Darbuose" (1966).

5) Nenurodytas ir mano "Aidu" straipsnio atspaudas, atskira knyga J. Bačiūno 1967 išleistas, nors jau ir paminėtas V. Vanago monografijoje. Beje, mano "Aidu" rašinys, kad ir įtrauktas bibliografijon, bet neminimas (kaip kad pvz. V. Vanago monografija) taip pat ir bibliografijos spausdintų dokumentų skyriuje, nors mano rašinyje eilė Strazdo gyvenimo dokumentų buvo juk anksčiau paskelbta spaudoje kaip V. Vangos, kuris kelis tokius dokumentus tiesiog iš mano straipsnio perspausdino. O žinoma, jau toks elementarinis yra mokslinės bibliografijos reikalavimas nurodyti, kur kuris nors dokumentas buvo paskelbtas pirmą kartą spaudoje.

6) Minint bibliografijoje K. Plačeno romaną apie Strazdą "Pulkim ant kelių" (1936), reikėjo paminėti ir jo antrą laidą, išsp. Amerikoje (1958-66).

7) Jei bibliografijon įtraukti įvairūs, net pradinių mokyklų vadovėliai, tai negalima buvo praleisti ir dviejų išeivijoje išleistų lietuvių literatūros vadovėlių — P. Naujokaičio (1948) ir D. Veliškos (1961), kuriuose apie Strazdą plg. platokai rašoma.

8) Jei įtraukiami net mažyčiai poezijos rinkinėliai ar laikraščiai, kur buvo paskelbtas vienas ar kitas Strazdo eilėraštis, negalima buvo neįtraukti stambios J. Aisčio ir A. Vaičiūnaičio parengtos lietuvių poezijos antologijos (1951), kurion įdėta 10 Strazdo dainų.

Aukščiau pateiktieji pavyzdžiai neginčijamai parodo, kad bibliografijoje pokarinės išeivijos leidiniai ignoruojami. Jeigu prieš 1944 m. spausdintų dalykų pasitaikančius praleidimus galima paaiškinti paprastu, net ir kruopščiausiose bibliografijose sunkiai išvengiamu neapsižiūrėjimu (ne taip kaip "asmenybės kulto" laikais, dabar čia diskriminacijos nebėra, nes štai įtrauktas net M. Krupavičiaus straipsnis iš "Krikščionio Demokrato" žurnalo), tai pokarinės išeivijos raštų praleidimai rodo, kad autoriams teko laikytis ne tik grynai mokslinių-bibliografinių, bet ir kai kurių kitų reikalavimų, o tai savo ruožtu meta tam tikrą moksline "credibility gap" šešė-

lį tai šiaip jau gražiai ir rūpestingai parengtai bibliografijai. Žinoma, negalima kaltinti autorių, nes jie turėjo laikytis iš aukščiau nustatytos linijos, kurią labai vaizdžiai matome pvz. kad ir "Mažosioje lietuviškoje tarybinėje enciklopedijoje", kurion įtrauktų pokarinių išeivių (M. ir V. Biržiškų, B. Brazdžionio, Z. Ivinskio, F. Kiršos ir kt.) nurodyti tik prieškariniai leidiniai.

Prie recenzuojamos bibliografijos pridėti keli straipsniai. Pirmame V. Vanagas pateikė trumpą Strazdo biografiją apybraižą, paremtą naująja per pastaruosius tris dešimtmečius rasta dokumentine medžiaga. Nurodo ir naują Strazdo gimimo datą (1760. III. 9) pagal Kriaunų parapijos knygose surastą kitą metriką, kuri esanti tikroji Antano Strazdo gimimo metrika (apie tai plačiau rašė jau savo monografijoje).

Vertingas yra ir V. Žuko straipsnis "A. Strazdo kūrybos leidimas ir bibliografavimas". Pas mus bibliografu ne kartą pavadinamas paprastas knygų bei straipsnių registruotojas ir jų viršinių žymių (antraštė, data, puslapių skaičius ir t. t.) aprašinėtojas. V. Žukas anaipol nėra tik toks knygų surašinėtojas; jis taip pat ir rimtas mūsų rašytojo istorikas, jau spėjęs pasireikšti ne vienu svarbiu darbu. Ir šiame straipsnyje jis sumaniai ir žinoviškai nagrinėja Strazdo "Giesmių svietiskų ir šventų", "Giesmės Rygos miesto garbei" ir kitas bibliografines problemas. Būtu tad buvę gera, jei būtų paaiškines ir tokį klausimą ryšium su Strazdo gyvenimo dokumentais. V. Vanagas savo monografijoje (1968) pateikdamas 90 Strazdo gyvenimo dokumentų (beje, jų dauguma buvo mano jau anksčiau rasti ir bent dalinai paskelbti), nurodė, kad jų kelis perspausdino iš mano rašinio apie Strazdą (Aidai, 1963-64), nes "originalų kol kas nepavyko rasti". Vieną iš jų (1831.III. 11 Strazdo raštą, kurio faksimilė duota mano rašinyje ir kuris V. Vangos, kuris kelis tokius dokumentus tiesiog iš mano straipsnio perspausdino. O žinoma, jau toks elementarinis yra mokslinės bibliografijos reikalavimas nurodyti, kur kuris nors dokumentas buvo paskelbtas pirmą kartą spaudoje.

6) Minint bibliografijoje K. Plačeno romaną apie Strazdą "Pulkim ant kelių" (1936), reikėjo paminėti ir jo antrą laidą, išsp. Amerikoje (1958-66).

7) Jei bibliografijon įtraukti įvairūs, net pradinių mokyklų vadovėliai, tai negalima buvo praleisti ir dviejų išeivijoje išleistų lietuvių literatūros vadovėlių — P. Naujokaičio (1948) ir D. Veliškos (1961), kuriuose apie Strazdą plg. platokai rašoma.

8) Jei įtraukiami net mažyčiai poezijos rinkinėliai ar laikraščiai, kur buvo paskelbtas vienas ar kitas Strazdo eilėraštis, negalima buvo neįtraukti stambios J. Aisčio ir A. Vaičiūnaičio parengtos lietuvių poezijos antologijos (1951), kurion įdėta 10 Strazdo dainų.

Aukščiau pateiktieji pavyzdžiai neginčijamai parodo, kad bibliografijoje pokarinės išeivijos leidiniai ignoruojami. Jeigu prieš 1944 m. spausdintų dalykų pasitaikančius praleidimus galima paaiškinti paprastu, net ir kruopščiausiose bibliografijose sunkiai išvengiamu neapsižiūrėjimu (ne taip kaip "asmenybės kulto" laikais, dabar čia diskriminacijos nebėra, nes štai įtrauktas net M. Krupavičiaus straipsnis iš "Krikščionio Demokrato" žurnalo), tai pokarinės išeivijos raštų praleidimai rodo, kad autoriams teko laikytis ne tik grynai mokslinių-bibliografinių, bet ir kai kurių kitų reikalavimų, o tai savo ruožtu meta tam tikrą moksline "credibility gap" šešė-

Poeto kun. Antano Strazdo-Strazdelio (1760-1833) paminklas Kama juose. Skulptoriaus A. Aleksandravičiaus darbas.

niuje mano paliktai Strazdo dokumentų antraisiais nuorašais. Bet kodėl tada reikėjo "Tiesoje" (kaip aukščiau cituoti) skelbti, kad "buržuaziniai istorikai" archyvuose neišėjo Strazdo dokumentų... Na, V. Žukas čia niekuo nedėtas.

Sekančiame straipsnyje, "Lietuvių literatūros kritika ir istoriografija apie Antaną Strazdą", jo autorius V. Vanagas gražiai užsirekomenduoja geru nagrinėjamo klausimo literatūros pažinimu, o taip pat ir nuosakia laikysena vadinamųjų buržuazinių istorikų atžvilgiu. Jam svetimi tokio A. Rimkūno grubūs pasisakymai (ar net pasiburnojimai) Strazdo raštų 1952 m. leidimo įvade: "Ivairūs buržuaziniai literatai, keliaklupsčiai prieš supuvusią Vakarų kultūrą, bet kokia kaina ieškojo A. Strazdo kūryboje to ar kito užsienio rašytojo tariamos itakos (beje, iš kur jis tai ištraukė? — VM) (...) Kalbėdami apie įtakas, tie pseudomokslininkai be jokių rimtų duomenų stengėsi sumenkinti poetą. (...) Buržuaziniai rašytojai nepagrįstai kėlė religinių giesmių reikšmę poeto kūryboje. (...) Tik Lietuvos darbo žmonės nuvertus visus išnaudotojus ir atkūrus Tarybų valdžią, susidarė sąlygos tinkamai suprasti ir įvertinti A. Strazdą". Tuo tarpu Vanagas jau ir savo monografijoje teigė, kad "dauguma šiuo laikotarpiu apie poetą rašiusių literatūros istorikų bei kritikų jo asmenybę ir kūrybą vertino iš esmės teisingai" (p. 6).

Aukščiau cituotasis A. Rimkūnas keliaklupsčiaudamas (pasiškoliname jo terminą) rašė: "Genialūs draugo Stalino veikalai 'Marksizmas ir kalbos mokslo klausimai' padeda teisingai suprasti bei įvertinti A. Strazdo kūrybos reikšmę". Net ir akademinės liet. literatūros istorija, rašydama apie Strazdą, negalėjo išsi-

vesti be Lenino citatos; mat, "šios V. I. Lenino mintys padeda atskleisti Strazdo poezijos vertę ir prasmę" (I, p. 417). O gi Vanagas savo straipsnyje nesivargina ir skaitytojų nevargina nei Markso nei Lenino šventraščių citatomis. Jis ramiai apžvelgia (kartais sutikdamas, kartais kritikuodamas) įvairių literatūros istorikų ir kritikų darbus apie Strazdą. Vis dėlto, 1944 metų slenkstis ir jam neperkopiama. Jis juk puikiai žino (apie tai probėgoms net užsimena savo monografijos pradžioje), kad aš dar karo metu buvau suradęs daug naujų Strazdo gyvenimo dokumentų, bet vis tiek savo straipsnyje tenurodo, kad "pokario laikotarpis (...) buvo surastų daug naujų archyvinių dokumentų" ir ta proga sumini kelias vad. tarybinių autorių pavardes.

Nemini savo straipsnyje jis ir V. Biržiškos "Aleksandryno", nors ten juk pirmą kartą buvo pateikta jau išsami Strazdo bibliografija (neabejotinai nemaža padėjusi ir šios bibliografijos sudarytojams), kurioje, be to, duotų religinių giesmių reikšmę poeto kūryboje. (...) Tik Lietuvos darbo žmonės nuvertus visus išnaudotojus ir atkūrus Tarybų valdžią, susidarė sąlygos tinkamai suprasti ir įvertinti A. Strazdą". Tuo tarpu Vanagas jau ir savo monografijoje teigė, kad "dauguma šiuo laikotarpiu apie poetą rašiusių literatūros istorikų bei kritikų jo asmenybę ir kūrybą vertino iš esmės teisingai" (p. 6).

Aukščiau cituotasis A. Rimkūnas keliaklupsčiaudamas (pasiškoliname jo terminą) rašė: "Genialūs draugo Stalino veikalai 'Marksizmas ir kalbos mokslo klausimai' padeda teisingai suprasti bei įvertinti A. Strazdo kūrybos reikšmę". Net ir akademinės liet. literatūros istorija, rašydama apie Strazdą, negalėjo išsi-

Užverčiame knyga. Išskėlė kai kuriuos jos trūkumus (kur čia rasit tobulybę be priekaištų!), bet jie anaipol neturi paneigti knygos vertingumo. Mes turime nuosirdžiai pasidžiaugti tą knygą, o taip pat jos autorių bei bendradarbių dideliu kruopštumu ir dideliu atsidėjimu (gal tiesiog meile) lietuvių literatūrai. Tai kelia ir gaivina mūsų gražias viltis, nes tautos kultūrinio palikimo branginimas ir rūpestingas jo išlaikymas yra drauge ir geriausias pačios tautos išsilaikymo laidas.

Savo knygos prakalbą autoriai baigia šiais žodžiais: "Sudarytojais bus dėkingi už nurodytus trūkumus bei pateiktus papildymus". Neabejoju, kad ir šie "Draugo" numeriai su mano straipsniu nueis Lietuvon. Tik ten jis, deja, pateks į bibliotekos "specfondus", kuriais naudotis skaitytojams leidimus duoda (ar neduoda Maskvos Glavito (Glavnoe upravlenie po delam literatury i izdatelstv — Vyriausioji literatūros ir leidyklos rei-

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

mūsų kūrybai pasaulinėje jos plotmėje!

Arta vėl seniai "Manyland Books" leidykla išleido angliškai A. Barono romaną "Footbridges and Abysses". Kaip mokslo simpoziumo metu dr. E. Tumienė pranešė, viena amerikietė rašytoja mokslininkė, rašanti didžiulį darbą apie karą vaizduojančius romanus, pasinaudos viename skyriuje ir A. Barono angliškąjį romanu.

Prieš kiek laiko Lietuvių fondas parėmė dr. R. Šilbajorio knygos apie lietuvių rašytojus išleidimą, kurią leidžia Oklahomos universitetas. Kai knyga išeis, bus, be abejo, taip gi ilgalaikis laimėjimas, nes vienu ar kitu atveju universiteto leidiniu pasinaudos ne vienas mokslininkas ar šiaip kokia institucija.

Visi šie pavyzdžiai rodo, kad negaila įdėti lėšų, kad visa tai, kas atrodė padaryta tik vienam kartui, egzistuoja ir toliau ir ilgiau už, anot Donelaičio, trumpintelių žmogaus amžių. Tai ir yra amžinieji procentai, tai jokių jau pakartotinai išskirtinių pastangų nereikalaujantys pasiekimai. Žinoma, bus panašiai, kai išeis ir Lietuvių enciklopedija angliškai.

Minėjom Vaidžanto gimimo 100 metų sukaktį. "Manyland Books" angliškai išleisti puikiąją jo apysaką "Nebylį". Tai tikrai būtų prasmingai paminėti rašytojo sukaktis. Tuo kūriniu, kaip leidykla mums rašo, susidėmėjo ir lietuviškai

kalų valdyba) skirti valdininkai. Tikiuos, kad šios bibliografijos autoriai leidimą gaus ir eventualiai pasinaudos mano pastabomis.

● Devyniolikto Draugo romano konkurso jūry komisija, kuri šiemet sudaryta Chicagoje (Dalia Kučėnienė, Gražina Tulauskaitė, Povilas Gaučys, Anatolijus Kairys ir Pranas Razminas) finaliniam posėdžiui renkasi šį sekmadienį (sausio 11 d.). Tad netrukus žinosime ir 19-tojo konkurso laureatą. Pastarajam "Draugo" konkursui yra atsiųsta dvylikos romanų rankraščiai.

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kašdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. šeštadieniais 10-1 val. Trečiadi. uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir Šlapimo Takų Chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 No. Liberty Street
Route 25, Elgin, Illinois

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-los ir California
Val. kašdien nuo 6-8 val. vak. šeštadieniais 2-4 val.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1-4, vakare 7-9, antr., penkt. 1-5, treči. ir šešt. tik susitarus

DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 West 51st Street
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 p.p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKULIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kašdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštad. uždaryta

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŲNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvės gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val. pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val. vak., šeštad. 12-2 val. p. p., trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKU LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-9 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telef. RE 7-1108
Rez. tel. 236-2919

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kašdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Vakarys trečiadieniais
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Tel. HE 4-5440, rez. 888-2233

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 6-8 val., antr., ir penkt. 1-4 val. Valandos pagal susitarimą

PLATINKITE "DRAUGĄ".

mokas amerikietis universiteto profesorius. Perskaitęs Vaidžanto "Nebylį", jis nustebė, nes, girdi, šis rašytojas jau tada rašęs kaip šių dienų, neseniai miręs amerikietis Faulkneris, Nobelio laureatas. Vaidžanto knygos išleidimui reikėtų apie trijų tūkstančių dolerių, nes reikia išversti, reikia sumokėti redaktoriams ir pagaliau nereikia manyti, kad ji pateks į vadinamus "bestsellers" ir leidyklai pati apmokės išlaidas. Tačiau jei koks fondas ar privatus asmuo įmokė-

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antradi. ir penkt. 10-4; šeštadi. 10-2 val.

Ofs. 735-4477. Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rez. Tel. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti: MI 3-0001.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų-rezid. — Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKULIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 West 71st Street
Ofiso val. kasdien nuo 7 iki 9 v. v., šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kašdien nuo 1-4 p.p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šeštad. uždaryta

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadi. ir šeštad. tik susitarus.

DR. ALG. KAVALIŲNAS
5540 S. Pulaski Rd.
VIDAUS LIGŲ IR KRAUJO SPECIALYBĖ
Valandos pagal susitarimą
Skambinti 585-2525
Telef. veikia 24 val.

Tel. — RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvės gydytojas)
3925 W. 59 Street
Val. pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 12-4 val. p. p., 6-8 val. vak., šeštad. 12-2 val. p. p., trečiadi. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKŲ IR VAIKU LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-9 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso telef. RE 7-1108
Rez. tel. 236-2919

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-1159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kašdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Vakarys trečiadieniais
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Tel. HE 4-5440, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val. 2 iki 4 v. p. ir 7 iki 8 v. v. Treči. ir šeštad. pagal susitarimą

Ofiso tel. 767-2141 Namų 626-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 South Pulaski Road
Val. pirmad., antr., penktadi. 1-4 ir 6-8 v. v. ketvirt. 6-8 v. vakaro. Šeštadieniais 11 val. popiet.

DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 6-8 val., antr., ir penkt. 1-4 val. Valandos pagal susitarimą

PLATINKITE "DRAUGĄ".

tų tokią sumą, gal šis leidinys taip pat atneštų mūsų raštui pasauliulyje ilgalaikį procentų. Ar negalėtų visa tai paremti koks nors klubas, kurių čia Amerikoje gausu? Šitaip jis įsiamžintų ir pats save.

Taigi, negalėkime lėšų tokiems kultūriniais užmojams. Ir džiaukimės, kad galime juos paremti, nes, kaip atrodo, tie užmojai nėra ilgalaikius procentus. Mes džiaukimės, kad dar atsiranda tokį darbą sugėbanti atlikti žmonija. O toks darbas visada kur kas daugiau vertas, negu ji įdėtos vienos ar kitos institucijos sumos.

L. Augštyš

Ofiso HE 4-1818 REZ. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val. kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadi. 9 v. r. — 2 v. popiet.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
5159 South Damen Avenue
Valandos tik pagal susitarimą
Trečiadieniais uždaryta

Telef. — 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 South Kedzie Avenue
Val. pirmad., antradi., ketvirtadi. ir penktadi. 8 v. r. iki 9 v. v. Treči. ir šeštadi. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Tel. 737-2290: ofiso ir rezidencijos
Pirmą ligonius tikint susitarus — (By appointment)

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostatos Chirurgija
Ofisas 2454 W. 71st Street
Val. antradi. nuo 2-5 popiet., ketvirtadi. nuo 6-8 vakaro.
Ofiso tel. 776-2880; Rezid. 448-5545

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 So. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 683-1071
Vizitai pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rez. GItovėlių 6-6417
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 val. iki 2 val. p. p., ir nuo 7 iki 8 v. vak.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 val. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2756 W. 71st Street
TELIFONAS 925-8290
Valandos: 2-8 v. v. penktadi. 10-12 v. r., 2-8 v. vak. šeštadi. 1-4 v. vakaro. Sekmdadi. ir treči

Autoritetas ir sąžinės laisvė

...sauliečiai, apšviesti krikščioniškos išminties ir pagarbiai klausydami mokačios Bažnyčios balso, tesima sau tenkančios atsakomybės" (Dok. I d., 214). Šitoks atsakomybės prisiėmimas ir skirtingos nuomonės Bažnyčioje reiškimas kaip tik ir yra tas akstinas, kuris skatina Bažnyčią keistis bei tobulėti iš vidaus. Jeigu Bažnyčios vadovybė nepaisytų ne tik tikinčiųjų, bet ir teologų nuomonės, ji sustingtų vietoje ir atsidurtų pavojų tapti muziejiniu eksponatu.

Kad skirtingų nuomonių reiškių traukimas iš Bažnyčios nėra reikalingas ir naudingas, rodo ir minėto Erazmo Roterdamičio gyvenimas. Jis dar prieš Liuterį reikė nepalankias Bažnyčias pažiūras — nebrangino popiežių ir kt., tačiau Liuteriu nepasėkė ir iš Bažnyčios neišstojo. Dėl to kun. J. Venckus, S.J. rašo: "Erazmas yra mums tuo brangus, kad jis pasiliko katalikas ir mirė kaip geras katalikas. Visiems tai yra didelis pavyzdys: kiekvienas, kuris nori Bažnyčią atnaujinti, gali kalbėti, siūlyti reformas, bet pasilikti kataliku kaip ir Erazmas".

5. Enciklika "Humanae Vitae" istorijos perspektyvoje

Kalbėdamas apie "sąžinės perteklių" ir "sąžinės piktnaudžiimą" A. Maceina savo nuomonei paliustruoti panaudojo tos enciklikos traktavimo atvejį. Tai iš tikrųjų neblogas pavyzdys, kuriuo ir mes čia pasinaudosime. M. rašo: "Šioje enciklikoje popiežius paskelbė bendrą principą, kuris katalikų tradicijos visados buvo skelbiamas. Jis tik pakartojo tai, ką ir pop. Pijus XI buvo aiškiai išdėstęs enciklikoje Casti connubii (1930). Betgi anuo metu nė vienam vyskupui, kunigui ar teologui neatėjo nė į galvą šauktis sąžinės ir encikliką atmesti. Nes tuo metu, atrodo, dar buvo katalikams aišku, kad sąžinė apie benrus principus nesprendžia". Čia betgi tuojau kyla klausimas, ar tuomet daug kam buvo "atėję į galvą" kelti tokius dalykus, kurie vėliau buvo keliami II Vatikano Susirinkime — apie anatemos kitatikams krikščionim atšaukimą, apie religijos laisvės paskelbimą ir kt.? Jeigu tokių klausimų anuomet niekas nekėlė, tai nėra ko stebėtis, kad ir Pijaus XI enciklikos tada niekas nekvestionavo.

Reikia pažymėti, kad gimimų kontrolės klausimas nesiduoja taip simpliciškai sprendžiamas. Tuo klausimu jau prirašyta daugybė veikalų, problema sprendžiant daug platesnėje, istorinėje, perspektyvoje. O žvelgiant istorinėje perspektyvoje, problema atrodo kitaip, negu tik paskaičius paskutiniąsias enciklikas. Enciklika Casti connubii nėra nei pirmas, nei paskutinis žodis gimimų kontrolės klausimu. Istorija rodo, kad katalikų teologų, o kartu su jais ir Bažnyčios pažiūros į moterį, moterystę, į lytinius vedusiųjų santykius keitėsi istorijos bėgyje, kaip keitėsi ir jos pažiūros į mokslą, Bažnyčios ir valstybės santykius, kitus krikščionis, žydus, religijos laisvę, ekonomiką ir kt.

Šiandien niekas moters nelaiiko žemesne būtybe — pragaro vartais, skorpiono geluonimi, pavojinga rūšimi, kaip ji buvo charakterizuojama Šv. Jeronimo ar Šv. Jono Damaskiečio laikais. Niekas šiandien nebe kalba, kad moterystės svarbiausias tikslas yra vaikų gimdymas; niekas nebesako, kad tokie santykiai nevaisingumo laikotarpiu neleistini ir t.t. II Vat. Susir. Dokumentai jau nebekalba apie pirminius ir antrinius moterystės tikslus ir pabrėžia, kad "vedybos nėra įsteigtos tik vaikų gimdymui". Biologinis požiūris į moterystę jau senokai užleido vietą personalistiniam požiūriui, kurį ir pas mus pats A. Maceina skelbė jau prieš 30 su viršum metų (žr. jo labai įdomų str. "Kūdikis ar asmens pilnatvė". Židiny 19-37, Nr. 12, 514-528).

Ką visa tai rodo? Ogi tai, kad vedybų, gimimų kontrolės, tos

kontrolės priemonių klausimu vyksta pažiūrų evoliucija. Tad vargu galima sutikti, kad tais klausimais Bažnyčios nuomonė buvusi visada ta pati. Todėl sunku sutikti su A.M. teigimu, kad dabartinis katalikų sąjūdis prieš encikl. Humanae Vitae esąs "nekrikščioniškas pasaulėžiūrinis nusistatymas arba žmogiškas noras išsivaduoti iš krikščioniškos dorovės". Protestantai, kaip žinoma, tuo klausimu jau seniai kitaip yra nusistatę, tad ar jie jau nebekrikščionys?

6. Enciklika "Humanae Vitae" prigimties įstatymo perspektyvoje

Gimimų kontrolės sritis kaip tik yra viena iš tų, kur autoritetas susiduria su individo sąžinės laisve, kur, anot Maceinos, "ne visados pajėgiame dieviškąjį įstatymą aiškiai paregėti", kur būna netikrumo ir abejonių. Senas dėsnis tokiu atveju sako: in dubiis libertas. Tiesa, ir tokiais klausimais Bažnyčia taria savo žodį ir prašo jo klausyti, nors ir skelbdama jį be neklaidingumo autoriteto. Tačiau kaip tik dėl to tas klusnumas čia negali būti absoliutus. Kai Anglijos kardinolus Newmanui anglikonai prikausiojo, kad jis negalys būti lojalus Anglijai, kadangi jis turys būti klusnus popiežiui, tai kardinolas at-

rinkimas panaikino. Dėl to daug kas mano, kad ir encikl. Humanae Vitae yra laikino pobūdžio. Jos paskelbimas pateisinamas yra psichologiniu bei pedagoginiu atžvilgiu.

Atsisakymas tradicinio nusistatymo būtų per staigus lūžis, per didelę revoliuciją, kurią liaudis (Dievo tauta) sunkiai pakeltų, nes ji tada pasijustų be pastovaus pagrindo po kojom. Tačiau daugelio teologų bei vyskupų viešas suabejojimas dėl jos privalomumo ir beišimtinio taikymo taip pat suvaidins teigiamą vaidmenį — jis skatins klausimą toliau svarstyti ir tuo būdu ruoš kelią galimai jo evoliucijai. Kontracepcijos draudimas remiasi daugiausia prigimties įstatymu, kurį Bažnyčia, kaip minėta, nėra formulavusi su neklaidingumo autoritetu. Jo supratimas istorijoje keitėsi, ir dabar tuo klausimu nuomonių yra įvairių (Plg. Charles Curran (ed), Absolutes in Moral Theology? 1968, 80 p.; Prof. John T. Noonan, Jr., Contraception, A Mentor Omega Book, 1967, 573 t.t.). Todėl nėra visai aiškaus pagrindo kontracepcijai drausti šiuo būtent pagrindu. Daugelis pasauliečių mano, kad gimimo kontrolės reikalingumą pripažinus, priemonių suradimas neštamui išvengti yra gydytojų

7. Teologų vaidmuo Bažnyčioje

Pažangai Bažnyčioje atstovauja daugiausia teologai, o pastaruoju metu ima aktyviau reikštis ir pasauliečiai. Todėl yra nesusipratimas vadinti teologus neišmanėliais ar kokiais Bažnyčios griovėjais, kaip pas mus kartais rašoma. Tiesa, kartais pasitaiko ir ekstremistų, kurie betgi yra išimtis. O kad tie teologai nėra kokie Bažnyčios griovėjai, rodo ir tas faktas, kad tuos, kuriuos dr. J. Vaišnora, MIC laiko įtartinus "naujos teologijos" atstovais (Karl Rahner, Yves Congar, Walter Burghart ir kt.), popiežius pasikvietė į tarptautinę teologų komisiją. Pakvietė, nes Bažnyčia be teologų apseiti negali.

Maceina teigia, kad "kai Bažnyčia šaukiasi vad. prigimties įstatymo... ji šaukiasi tokiu atveju ne mokslo duomenų, kaip tai ne kartą teigia neišmanėliai (tegu jie nešiotų ir teologų vardai), bet dieviškos sąrangos, mokslui iš viso nepasiekiamos". Tačiau jis nepaaiškino, kokių būdu Bažnyčia tos dieviškos sąrangos "prisišaukia". O jeigu ir sutiktume, kad kokių nors būdu prisišaukia, ir neišmanėliai teologai jai nereikalingi, tai vis dėlto kyla klausimas, kam gi ji juos visur kviečia ir jų patarimų klausia. Bene dėl to, kad jie, gal būt, yra ta jungtis tarp pasaulio ir Bažnyčios, kuri padeda Bažnyčiai eiti su gyvenimu, nuo jo neatsilikti. Ar ne tuo būdu ji ir vykdo savo misiją pasauly?

Baigti norėtume A. Maceinos mintimi iš jo įdomaus straipsnio "Kultūros prasmė krikščionybėje" (Aidai, 1963, Nr. 10). Jame autorius aiškina, kad tarp religijos ir kultūros yra glaudus ryšys, kad religija reiškiasi tik kultūrinėmis formomis ir kad dėl to tobula religija reikalauja ir tobulos kultūros. Todėl norint, kad religija, mūsų atveju katalikybė, neatsiliktu nuo gyvenimo, ji turi neatsilikti nuo kultūros. O tam reikia, kad katalikai, anot A.M., turėtų kultūringų, t.y. kūrybingų, žmonių — Einšteinų, Heideggerių, Marksų, van Goghų, Ravelių — žodžiu, kad jie turėtų kultūros pionierių, o ne sekėjų ar žiūrovų. Čia ir iškyla klausimas,

Nuotrauka Vytauto Maželio

VLADAS ŠLAITAS

DEŠIMT TŪKSTANČIŲ MYLIŲ

Tu nesi nei už dešimt tūkstančių mylių, anei už marių.
Tu visada esi mano drangystėje: mano širdy ir vienuoliškam mano gyvenime.
Kas yra dešimt tūkstančių mylių?
Šiaudas per upeliukštį yra dešimt tūkstančių mylių.
Štai kodėl tolimos žvaigždės naktį bučiuojasi.
O, mano meile!

DANGAUS KAPINYNuose

Ir Babilono imperija buvo ir dingo.
Taipgi Romos imperija buvo ir dingo.
Tik laukinė žolė pasiliko nepasikeitusi seno kalno draugystėje.

Ir kai nieko daugiau nebebus, pasiliks tikslai buvusio mūsų meilės graudus atminimas dangaus kapinyuose.

kas yra tie pionieriai katalikų teologijoje — Schillebeeckai, Haeringai, Ranneriai, Kuengai, Congarai, Burghartai, Murchy'ai —

ar Ottavianiai, O'Boyle'ai ir panašiai? Kas seka Bažnyčios gyvenimą, tam, rodos, turėtų būti aiškiau.

PRIEŠ EINANT Į VYT. REMEIKOS PARODĄ

Šį šeštadienį (1970.1.10) 7 v. vak. Jaunimo centre, Chicagoje, esančios Čiurlionio galerijos patalpose bus atidaryta dailininko Vytauto Remeikos tapybos darbų paroda, kuri tęsis iki kito sekmadienio (1970. 1. 18). Parodą rengia Liet. jūrų skautijos Korpl. Gintaras.

Vytautas Remeika yra vienas iškiliausių jaunesniųjų mūsų išeivijos tapytojų. Gimęs Lietuvoje (1930 m.). Meno studijas jis, kaip ir daugelis jo kartos dailininkų, pradėjo Vokietijoje (1947-1950), freiburgiškoje Ecole des Arts et Metiers, kur patybos mokėsi pas V. Kasiulį, V.K. Jonyną ir A. Krivicką, o keramikos — pas A. Marčiulionienę ir J. Bakį. Tapybos studijas tęsė, atvykęs Kanadon, Montrealio Ecole des Beaux Arts (1952-1957).

V. Remeikos tapyba (plg. Lietuvių Enciklopediją) "palaiptu išsivystė iš impresionistiškai tradicinio vaizdavimo į savitą, subtilų ir lyrišką braižą, giminišką nuosakiam ekspresionizmui... dailininko tapyboje labai organiška atrastą sintezę tarp naujųjų dailės ieškojimų ir nuosakios, formalistinių manierų išvengusios geros akademinės mokyklos."

* — Kas paskatino Gintarą dailininko Vytauto Remeikos parodą suruošti? — DALIA LUKOSIUNAITĖ (Korp. Gintaras pirminkė): Kultūrinės veiklos srityje mūsų

korporacija visuomenei daugiausia žinoma kaip tik dėl dailės parodų rengimo. Per dešimtį savo gyvenimo metų esame suruošę apie dvidešimt parodų. Dail. V. Remeika dalyvavo jau pačioje pirmojoje (1960) bendroje Freiburgo Ecole des Arts et Metiers studijavusių lietuvių dailininkų kūrinių parodoje. Sekančiais (1961) metais mūsų suruoštoji V. Remeikos ir J. Akstino darbų paroda buvo viena sėkmingiausių. Ji sutraukė daug lankytojų, buvo parduota daug paveikslų. Kartą suruošę kokio nors dailininko parodą, mes visada norime jį pristatyti po kelerių metų ir duoti progos visuomenei pasiekti jo kūrybinį augimą, pasiektus naujus laimėjimus. Vytauto Remeikos darbų paroda turėjo įvykti žymiai anksčiau, tačiau kada norėjome, negalėjome gauti patalpų, o kada jas gaudavom — atsirasdavo kitokių kliūčių...

— Ilgo su čikagiečiais nesimatyto metais, manau, nesėdėjote sudėjęs rankas... Ypač kada, kiek žinau, paskutiniuoju laiku esate vien tik kūrybiniam darbui atsidėjęs. Ką veikėte ir ką žadate Chi cagon atsivežti?

— VYTAUTAS REMEIKAS: Apžvalginėse Montrealio ir Kanados dailininkų parodose dalyvauju po kelis kartus metuose. Turėjau savo darbų parodas New Yorke (1965), Bostone (1966) kartu su dailininku Romu Bukausku, o individualines parodas

Toronte (1967) ir Montrealyje (1968). Ateinantį rudenį vėl esu kviečiamas į Bostoną.

Chicagoje dabar bus išstatyti 33 aliejinės tapybos darbai. Jais bandžiau būti kiek galima įvairresnis. Daugiausia, žinoma, turėsiu savo, taip vadinamą, semi—realistinės formos tapinių. Iš jų — keletą figūrinių, lyg komiško tipo... Bus ir pora pusiau abstraktiškų dalykų...

V. Remeika Jūrininkas

Lietuvių katalikų mokslo akademijos veikla

Centro valdybos rinkimai. 1965 metais išrinktos Centro valdybos kadencija baigėsi 1968 m. rugsėjo mėn. 30 d. Tuo metu dėl techninių kliūčių nebuvo galima praveisti naujos valdybos rinkimų. Senoji valdyba ėjo pareigas toliau. Dabargi Centro valdyba yra pasirošusi artimoje ateityje, t.y. 1970 metų pradžioje praveisti rinkimus. Rinkimai vyks korespondenciniu būdu.

Pasirošimas VIII-jam Akademijos suvažiavimui. VIII-sis L.K. Mokslo Akademijos suvažiavimas įvyks 1970 metais rugsėjo mėn. 1-6 dienomis Toronte, Kanadoje. Jam intensyviai ruošiamasi. Toronte veiks gausus narių L.K.M. Akademijos židiny, vadovaujamas dr. J. Sungailos, rūpinasi visais techniniais suvažiavimo paruošimo reikalais. Dr. J. Sungaila rūpinasi, kad suvažiavimui būtų pasiruošta kiek galima geriau. Paskaitinė suvažiavimo dalimi rūpinasi Centro valdyba. Ji, nuolat kontaktodama su židinio vadovu dr. J. Sungaila, yra sudariusi suvažiavimo programą, numaciusi veiksiančias sekcijas, pakvietusi sekcijų vadovus, o šie rūpinasi surasti ir pakviesti paskaitininkus.

Akademijos leidiniai. Artimoje ateityje pasirodys eilė Akademijos leidinių. Slomis dienomis išeina SUVAŽIAVIMO DARBŲ VI-sis tomas. Tai 1964 metais įvykusio Akademijos suvažiavimo Fordhamo universitete pasiektų rinkinių. Tomas tikrai stambus ir svarus savo turiniu. Taip pat 1970 metais sausio mėn. bus baigtas spausdinti METRASCIO V-tas tomas, kuriame yra prof. dr. J. Griniaus išsami mokslinė studija apie Lietuvos kryptis, dr. A. Škėrio studijos apie Lietuvos miškus ir jų ūkį tąsa, dr. J. Gimbuto, dr. J. Navicko, dr. J. Jakšto, dr. V. Gidžiūno, O FM studijos ir kita. Jau baigiamas spausdinti seniai laukiamas Lietuvos istorijos šaltinių I tomas — Lietuvos vyskupų reliacijos Apštaltų Sostui. Veiklas ypatingai svarbus ir pirmas toks mūsų išeivijos mokslinėje literatūroje. Taip pat jau spausdinamas SUVAŽIAVIMO DARBŲ VII-sis tomas. Prof. dr. J. Eretas baigia parašyti monografiją apie prof. Kazį Pakštą. Veiklas greit bus atiduotas spaustuvėn ir išeis Akademijos leidinių "Negestantieji Žiburiai" serijoje. Šiais ir kitais baigiamais paruošti spaudai veikalais Akademija labiausiai ir reiškiasi mokslinėje srityje.

* — Jūs, kaip montrealietis ir dail. Remeikos kaimynas, jo čikagiečių parodon atsivešimus darbus tikriausiai esate matę, o taipgi iš arčiau esate sekę jo kūrybos eigą... Gal pora žodžių apie tai?

— HENRIKAS NAGYS: Labai lengva ir karpu sunku kalbėti apie kūrybą dailininko, kurį pažinti ir vertinti. Lengva todėl, kad nereikia nei sau, nei kitiems meluoti. Sunku, nes apie tokio dailininko darbus taip daug būtų galima pasakyti...

Ir čia kalbėdamas, jaučiuosi lyg kvieslų ar šauklys į parodą Čiurlionio galerijoje. Ir tos pareigos, žinoma, nesikratau. Remeikos kūrybą pažįstantieji ar ją matę ir vėl lengvai atpažins dailininko lengvą tapybinį braižą, subtilų ir pažymėtinai turtingą koloritą, naujomis variacijomis pasikartojančius jo pamėgtus siužetus. Labiausiai tačiau visus lankytojus palies Remeikos tapyboje visados gyvas žmogiškos šilumos elementas, kuris jo kiekvienam, rūpestingai išbaigiam, kūriniui suteikia tą papildomą dimensiją, padarančią gerus darbus išskirtinai ir vienkartiniais... kor,

JAUNIMO CENTRAS
5620 S. Claremont Ave.
1970 m. sausio mėn. 17 dieną,
šeštadienį, 8 val. vakaro ir
sausio mėn. 18 dieną, sekmadienį,
3 val. po pietų.

BILIJETAI:
Marginiuose, 2511 West 69th Street
ir vaidinimo dienomis prie įėjimo.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS JAUNIMO TEATRAS stato Algirdo Landsbergio 3 veiksmų dramą **PENKI STULPAI TURGAUS AIKŠTĖJE**

Režisuoja **DARIUS LAPINSKAS**

VAIDINA:

Z. Bilalaitė, R. Vasiukevičius, L. Alenskas, A. Viktora, M. Smilgaitė, E. Momkus, A. Barauskas, J. Smilga, J. Jakštytė, L. Jadviraitė ir kiti.

Jaunimo Teatrą administruoja
LB Kultūros Fondas.

Meniškos išdaigos Romoje

Michelangelo ir Raffaello konfliktas; Berninio neapykanta Bozzominiui; architekto kerštas kirpėjui

STASE SEMENIENE

Sėdint Bolonijos mieste, trečia-me didžiausiame visoje Italijoje, mūsų šmaikščios gidės Gioia (Džiaugsmo) parinktam roman tiškai dekoruotame Restorante Sampieri, netoli dviejų garsių palinkusių bokštų, ir sriubtelėjant garsiausia to miesto vyną Lambrusco, susižavėjusi viduramžiška miesto statyba, panašia į Sienos miesto, nejučiomis šūktelėjau:

— Koks nuostabiai gražus miestas!

— Kiekvienas miestas yra gražesnis už Romą, kuri yra purvina ir smirdanti, — lyg kaste nukando sakinį amerikietė iš Brooklyn, šiaip jau draugiška, kartu su australiete ir kanadiete prisijungusios Florencijoje kelionėn į Veneciją.

Ar tai buvo tipingos amerikietės pastaba, ar tik paveikta vyno, kurio čia padavė dosniai visą litrą dviems asmenims, tačiau ir lietuviškasis atvirumas neiškentė ir žemaitiškai nenusileido:

— Nelieskite Romos. Įsimylėjau ją iš pirmo žvilgsnio. Ir priteršia šią gražuolę patys turistai. Ispanijos laiptai, seniau paskendę gėlių žieduose, ką dar vaizduoja nuotraukos, dabar stovi pliki, hipių išgulėtomis gėlėmis pranykus. O jos kvapai taip išskirtini, kad drąsiai galima vadinti kvėpiančia Roma, ką atskirai straipsnyje suminėju nuo švelniausių gėlių iki kulinarinių aromatų.

Romos kilnūs miestas yra pa saulio geriausias muziejus ir, gal būt, labiausiai jaudinantis turistinis labirintas keleiviui aplankyti. Tokia yra Roma! Nežiūrint,

kaip ji nusižemintų, kitos tokios nerasi!

Metai, po metų keleivių neišsamių legionai, besiveržiantieji į šią nuostabią sostinę ant Tiberio kranto, sugėba nepakeičiamai patys save nubausti, kaip toji amerikietė, nepastebėdami Am žinojo miesto meno retenybių. Štai kodėl 999 turistai iš kiekvieno 1,000, supančioje save įvairiais tvarkaraščiais, bėga po ša-

Kardinolai pragare ir sužeistas Mozė

Tarp kūrėjo ir užsakytojo nuo amžių ėjo, jei ne kova, tai, švelniai tariant, maišėsi bent nesupratimas.

Vatikane yra paveikslas, kurio humoristinė istorija pasklido ir plačiau po pasaulį. Michelangelo'ui kuriant, išpyko jam du kardinolai. Jis ėmė ir nupiešė juos pragare. Tiedu nukeliavo pas po-

piežių su skundu. Išmintingasis šventasis tėvas atsakė:

— Jei jūs būtumėte skaistykloje, galėčiau dar padėti, bet pragare — ne!

Ir dabar tie kardinolai sėdi pragare, talentingojo kūrėjo jamžinti drobėje Vatikane.

Šv. Petro Pančiuose vardo bažnyčioje randame Michelangelo sukurtą Mozės statulą. Ne visiems paprastai yra žinoma, kad, nors ir menkai, bet vis dėlto matomas randas ant statulos dešinio kello buvo paties kūrėjo padarytas. Michelangelo sukurtasis Mozė išėjo taip gyvas, kad pats skulptorius, užbaigęs kūrinių, kirtu kalnu į jį, sušukdamas:

— Kodėl tu neprakalbi?

Raffaello įvertina Michelangelo vizitinę

Farnesinoje, vienuose Romos

gražiausiuose rūmuose, randamas unikumas — meno retenybė, išlikusi ligi šių dienų.

Kai Raffaello piešė Farnesinoje, jis taip buvo pavydus, kad uždraudė šią savo kūrybą tuoj pat bet kam pamatyti. Vieną dieną, kai jis turėjo išeiti, griežtai įsakė sargui nieko vidun neįleisti.

Degdamas smalsumu, ką jo varžovas čia sugalvojo, Michelangelo persirengė pupų pardavėju, praslino pro niekuo neįtariantį sargą ir stebėjo Raffaello neužbaigtą darbą. Vėliau, pagriebęs anglies gabalą, jis greitai brūkštelėjo šikicą vienoje sienoje Galatėjos kambary. Kai sugrįžo Raffaello, jis tik užmetė žvilgsnį ant piešinio ir sušuko:

— Tai Michelangelo darbas! Nors pyktelėjęs, jis paliko ški-

lą nepalietą. O šiandieną jis vienintelė eilė kolonų (tuo tarpu laikomas vertingiausia vizitine kortele pasaulyje.

Šv. Petro aikštės pranykstančios kolonos

Viena labiausiai intriguojančių iš visų meno retenybių yra kaip ant delno pateikta turistui šv. Petro aikštėje. Žmonės, kurie lanko Vatikano piazza ir žavisi Bernini imponuojančia kolosalish 284 dorėnų stiliaus kolonų bei stulpų kolonada, paprastai net nenumano skulptoriaus vienos gudrios žymės. Turistas, stovėdamas ant grindinio iš netaisyklinių apskritų akmenų ir stebėdamas kolonas, temato tik pirmos eilės kolonų vaizdą. Visos kitos eilės pranyksta, lyg gerai išsirikiavę kareiviai. Susidaro išpūdis, lyg aplinkui tebūtų vos viena

Pašiepiančios statulos

Pusvalandžio kelio pėstiesiems nuo šios aikštės yra Piazza Navona, kurioje stovi skulptūrų grupė, turinti gana pikantišką istoriją. Tai Bernini gigantiškas Keturių upių fontanas—didžiausias ir žymiausias šios rūšies kūrinys. Milžiniškos 4 figūros vaizduoja Dunojaus, Nilo, Gangos ir De la Platos upes, simboliizuojančias pasaulio 4 žemynus. Istorija seka, kad šis žymusis skulptorius, architektas ir tapytojas — Bernini niekino Francesco Borromini, kitą garsų architektą, suplanavusį šv. Agnietės bažnyčią (vieną jo garsiausių darbų), (Nukelta į 5 psl.).

Trevi fontanas Romoje

Penkis stulpus turgaus aikštėje kalant

Pokalbis su Kultūros fondo pirm. rašyt. Anatolijum Kairiu

Artėjant Algirdo Landsbergio dramoms "Penkių stulpų turgaus aikštėje" pastatymo datai Chicagoje (sausio 17-18), ryšium su tuo užkalbiname JAV LB Kultūros fondo pirmininką rašytoją Anatolijų Kairį. Mat, Landsbergis dabar repetuoja Jaunimo teatrą yra kaip tik šio fondo globotinis, o fondo pirmininką reikia laikyti Jaunimo teatro koordinatorium.

— Ką trumpai galėtumėte pasakyti apie Chicagoje veikiančio lietuvių Jaunimo teatro repertuarą aplamai?

— 1967-68 m. sezonui Jaunimo teatras davė A. Kairio "Curriculum vitae", 1968-69 m. sezonui "Viva poezia" (4 mūsų autorių mozaika), o 1969-70 m. sezonui dabar statomą A. Landsbergio veikalą. Kitais metais, jei pajėgsim, bandysim išvesti į sceną ką nors iš K. Ostrausko kūrybos ir t.t. Laikui bėgant, duosime ir verstinių veikalų. Nesakau, kad jų visai nereikia. Bet kol turime lietuvių autorių, pastariesiems teiksime pirmenybę.

— Kalbama, kad Dramos studija ir Jaunimo teatras (abu jie Chicagoje) yra ta pati institucija, nes, girdi, tie patys asmenys ir Dramos studiją lanko ir Jaunimo Teatre vaidina. Kaip iš tikrųjų yra?

— Tiesos tokia teigime ne-

daug. Jaunimo Teatras ir Dramos studija yra dvi skirtingos institucijos su skirtingais tikslais. Ir jas sudaro dvi jaunimo grupės. Jaunimo teatras susiformavo iš pirmosios dramų studijos, veikusių 1967-68 m. darbo sezono, o šie metai yra trečiame Dramos studijos metais. Suprantama, būdamas savo paskirtimi panašios, jos abi artimai bendradarbiauja. Sieminiuose "Penkiuose stulpuose" iš 12 veikėjų tik trys tuo pačiu metu lanko ir Dramos studiją.

JAV LB Kultūros fondo pirm. rašytojas Anatolijus Kairis

— Kokia yra, Jūsų nuomone, Jaunimo teatro ateitis? Žinoma, jog dėl tos ateities yra skeptiškai galvojančių.

— Žiūrinių į saulę ir jos nematančių buvo ir bus. Mano gi nuomone, Jaunimo teatro ateitis kiekvienu atveju yra šviesesnė už skeptikų ateitį. O ta ateitis būtų dar šviesesnė, jei mes, užuot abejoję, turėtume daugiau pasitikėjimo ir tais, kurie vaidina, ir tais, kurie institucijai vadovauja. Tiesa, organizuodami Jaunimo teatrą, mes buvome užsibrėžę nuveikti daugiau. Manėme paruošti po dvi ar tris premjeras kasmet, o įstengiami tik po vieną. Neužmirškite, kad LB Jaunimo teatras tebėra labai jaunas — tik 3 metų! Tik treji metai, o jau tris pilnos apimties pastatymus savo gėlėtame krepšelyje jisai neša. Gi daugiau į šį krepšelį įdėti — fiziškai neįmanoma. Reikia atsiminti, kad Jaunimo teatro nariai turi dar dešimtis kitų įsipareigojimų: studijos, spauda, tautiniai šokiai, vaidyba kitų organizacijų programose ir t.t. — nebeužtenka laiko, nors jų širdys ir daugiau pastatymų norėtų. Tačiau ir vieną veikalą į metus paruošdamas, Jaunimo teatras duoda vieną iš gražių Chicago lietuvių bendruomeninės veiklos pavyzdžių.

kp.

EARN 5 1/4% PER ANNUM ON \$1000

INTEREST COMPOUNDED DAILY

Standard Federal pays 5 1/4% interest per annum on savings certificates of \$1,000.00 or more. Issued for 6 months.

A 90 day gold eagle passbook account which pays 5% per annum (\$50.00 minimum) is also available. Regular passbook savings earn 4 3/4% per annum. Interest is compounded daily, paid quarterly.

Savings in by the 10th earn from the 1st.

NOW! ACCOUNTS INSURED TO \$20,000⁰⁰

STANDARD FEDERAL

Savings and Loan Association of Chicago
Assets over \$141,500,000.00 - Reserves and Surplus over \$12,000,000.00
(more than twice the legal requirements)
Federal Charter ■ Federal Supervision ■ Justin Mackiewicz, President
4192 Archer Avenue at Sacramento ■ Chicago, Illinois 60632 ■ VI 7-1140
HOURS: Mon., Thurs. 9 A.M.-5 P.M. ■ Tues., Fri. 9 A.M.-4 P.M. ■ Sat. 9 A.M.-12 Noon ■ Wed.-No Business Transacted

Ar išvers Lapinskas penkis stulpus?

Pašnekesys su Jaunimo teatro režisierium Darium Lapinsku Algirdo Landsbergio dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" sausio 17 - 18 d. spektaklių Chicagoje proga.

— Kodėl šalia muzikinės kūrybos ir muzikinės veiklos šį kartą ėmėtės režisuoti ir apipavidalinti grynai dramos teatro spektaklį?

— Žmogus bandai gyventi taip, kad bent pats sau nenusbostum. Man patinka renesanso žmogaus sąvoka, kad viskas yra žmogiškos atsielimo galios ribose. Be to, aš domiuosi drama ne siaurąja šio klausimo prasme, bet garsu, spalvų, jausmų, geismų, ritmų drama, siaučiančia aplink mus. Būties badu bėmėsi tančio kūdikio riksmo aidas Afrikos platybėse, bespragančios žmogienos ir žvėrienos kvapas napalmu užpildytose džunglėse, save susideginančio studento choreografiniai judesiai Šv. Vaclovo aikštėje, Prahoje, yra mūsų laikų realybė, — mūsų laikų drama. Minia gali, užsidarius save keturiose sienose, ieškoti užsimiršimo širdį patogiai kutenančios pramoginės muzikos garsuose ar erotinėse sentimentalų filmų nuogybėse. Tačiau joks kūrėjas negali likti šių laikų dramos pasyviu stebėtoju.

— Idomu būtų sužinoti, kodėl šiuo atveju buvo pasirinkta Landsbergio "Penki stulpai turgaus aikštėje"?

— Aš manau, kad atsakymo reikėtų ieškoti kaip tik po pirmu klausimu parašytose eilutėse.

Darius Lapinskas, kurio režisuojama Algirdo Landsbergio drama "Penki stulpai turgaus aikštėje" yra statoma Jaunimo centre, Chicagoje sausio 17 - 18 d.

Nuotr. Hugo Jehle

Išmeskime šiukšles iš kalbos

J. TININIS

Mūsų kalba, aišku, būtų žymiai grynesnė, jeigu iš jos pašalintume barbarizmus, arba svetimības, pakeisdami jas savais lietuviškais žodžiais. Svetimības, patekusias į kalbą nelemtomis istorinėmis aplinkybėmis, dabar dažnai vartoja ne tik eiliniai, bet kartais ir apsišvietę žmonės, neišskiriant nė žurnalistų. Iš šių svetimybės gausiausiai brukamos į kalbą slavybės, kurios stilistikos vadovėliuose dar skirstomos į rusybes, lenkybes ir gudybes. Žymiai mažiau pasitaiko vartose vokietybių, hibridinių žodžių bei nevykusių darinių ir vertinių. Visos šios svetimybės yra kalbos šiukšlės, kuriomis šiandien be atodairos prižarstoma periodinė spauda, viešos prkalbos ir net pamokslai. Norint kalbą apvalyti ir išgryninti, reikia jas be pasigailėjimo šluoti lauk.

Žemiau duodamas žodynine tvarka nevertotų kalboje svetimybės sąrašas, kuriame jos pakeistos savais lietuviškais atitikmenimis, išpraustais į trumpus sakinius.

Lenkybės

Antgalvis - antraštė, pvz.: Straipsnio antraštė.
Apturėti - gauti: Gavau iš draugo laišką.
Baliavoti - puotauti: Aš nemėgstu puotauti.
Bile - kad tik: Imk, kad tik duoda.
Bonka - butelis: Du buteliai vyno.
Brukas - grindinys: Gatvės grindinys nelygus.
Bujoti - tarpti, klestėti: Tokioje dirvoje javai klestėti klesti.
Drigantas - erzilas: Išgiganęs kaip erzilas.
Fiolka - žibuoklė, kvaputė: Žibuoklių puokštė.
Firanka - langatiesė: Langatiesė buvo išrašyta tautiniais raštais.
Pletkas - apkalba: Iš jo lūpų niekad neišėjo jokia apkalba.
Pletkavoti - apkalbėti, liežuvausti: Neapkalbėk žmogaus be reikalo.
Kaldra - antklodė: Vilnonė antklodė gerai šildo.
Kolioti - plūsti, koneveikti: Ne-

plūsk savo kaimynol!
Kralikas - triušis: Visus kaip triušis.
Rinka - prekyvietė: Prekyvietė buvo pilna žmonių.
Ružavas - rožinis: Ji mėgsta rožinių spalvų skrybėlaites.
Smotas - gabalas: Negaliu pakelti to švino gbalo.

Gudrybės

Abelnai - apskritai, aplamai, bendrai: Kiek sumokėjote bendrai?
Anūkas, anūkė: sūnaitis, dukraitė, daugiskaitoje - vaikaičiai.
Aršus - smarkus, piktas: Smarkus vėjas pūtė.
Bočius - senelis, senolis: Mūsų senoliai buvo stipresni.
Neprietelis - nedraugas, priešas: Jie yra amžini mūsų tautos prieštai.
Parėdas - apdaras: papuošalas; Protėviai dėvėjo lininius apdarais.
Patėmyti - pastebėti: Pastebė-

— Kalbama mūsųose apie teatro krizę, kokie būtų, Jūsų nuomone, geriausi vaistai, prieš tą krizę spyrįuojantis?

— Kiekvienas žmogus, sulaukęs tam tikros akimirkos gyvenime, išsigasta. Moteris, kad neištekės — liks senmerge, tenoras, kad neišdainuos savo aukščiausios gaidos, aktorius, kad pamirš savo tekstą, režisierius, kad bus masės nušvilptas, vyras, kad praras savo žmoną jaunesniam. Baimė yra labai žmogiška ypatybė, ir joje slepiasi daugumos krizių pradas. Tačiau jeigu žmogus nors truputį stabtelėtų ir pagalvotų dar prieš išsigąsdamas. Moteris — "Jeigu neištekėsiu dabar, tai gal vėliau susirasiu kokį turtuolį, su kuriuo apkeliausiu aplink visą žemę, idant geriau pažinčiau ją, prieš atsisveikindama". Tenoras — "Tai kas, jeigu ir neišdainuosiu savo aukštųjų gaidų. Gal tada pradėsiu dainuoti vertingesnę muziką, neturinčią tų aukštųjų gaidų". Aktorius — "O kam gi po velnių to teksto. Gal truputį susiėmęs tapsiu vienu geriausių pasaulio pantomimu" (angliškai — mime). Režisierius — "Tegul ir švilpia minia, jeigu nori. Dabar pradėsiu ruošti kamerinio pobūdžio spektaklius. Juk ir tuos masinius spektaklius teruošdavau vienam ar porai žmonių salėje, su kuriais vėliau pasidalindavau išpūdziais lyg didžiausiomis paslaptimis". Vyras — "Jeigu žmona nori, tegul eina su jaunesniu. Gal jos praradimas padės man atrasti save". Gal tada visur, įskaitant ir teatrą, būtų mažiau krizių, o daugiau produktyvaus darbo.

kp.

Michelangelo

Mozė

Meniškos išdaigos Romoje

(Atkelta iš 4 pusl.)

stovinčią priešais fontaną. Kaip apgalvotą įžaidimą Borrominiui, skulptorius Bernini (kurio žinioje Borromini dirbo kaip architektas Šv. Petro bazilikoje) sukūrė fontano grupėje figūrą, dengiančią savo akis ranka, kad tik nematytų bažnyčios. Lyg to ne-

pakaktų, jis dar pridėjo prie viso to dozę karčios paniekos. Bernini iškalė kitą statulą su aliamuojančiais išskėstomis rankomis komiškoje baimėje, kad bažnyčia nesugriūtų ant jos.

Garsusis fontanas — mažiau žinoma istorija Trevi fontanas, filmo "Three

Gudybės ir lenkybės

Blynas - sklandis: Privalgiau skanių sklandžių.
Gojus - alkas, giraitė: Mūsų protėviai aukėjo aukas alkuose.
Kudlos - gaurai: Apaugęs gaurais kaip hipis.
Mostis - tepalas: Šis tepalas gerai gydo žaizdas.
Nabagas - vargšas: Vargšas žmogelis neturi kur pasidėti.
Paduška - pagalvis: Vaikui puolant, Dievas pakiša pagalvį.
Pasoga - kraitiš: Ji atsinešė didelį kraiti.
Ploščius - apsiaustas: Aš jį atpažinau iš apsiausto.
Smūtkelis - rūpintojėlis: Aš taip pat liūdnu kaip ir tu, rūpintojėli.

Vokietybės

Bakūžė - lūšnelė, trobelė: Pamiškėje stovėjo apleista lūšnelė.
Balkis - sija: Lubos laikėsi ant tvirtų sijų.
Biškis - truputis: Truputis druskos nepakenks.
Diktas - tvirtas, stiprus: Tvirtas kaip ažuolas.
Gizelis - amatininko padėjėjas: Siuvėjas turėjo du padėjėjus.
Ypas - kirtis, gurkšnis, mau-

kas: Išgėrė vienu mauku.
Jomarkas - prekymetis: I prekymetį suvažiuoja daug žmonių.
Kanulė - patranka: Rytuose jau dundėjo patrankos.
Liuosas - laisvas: Turiu daug laisvo laiko.
Maštabas — mastas: Mums šis mastas netinka.
Šliurė - šlepetė: Jis buvo apsiavęs margomis šlepetėmis.
Šnicelis - piasnys: Suvalgei du piasnius, ir vis dar nesotus.
Žiurstas - prijuostė: Patarnavo mergaitės su gražiomis prijuostėmis.

Vokietybės ir lenkybės Bantas - kaspinas: Mergaitė bu (Nukelta į 6 psl.)

JOSEPH VENCKAUSKAS
Remodeling Contractor
Atlieka visus namų taisymo darbus
2622 W. 69th St., 434-0626

DRAUGAS, šeštadienis, 1970 m. sausio mėn. 10 d.

5

Coins in the Fountain" žvaigždė, yra, tur būt, labiausiai išgarsintas pasauly. Mažiau žinomas yra kūrėjo Nicola Salvi ir kirpėjo, turėjusio kirpyklą šalimais esančiuose raudonuose rūmuose epizodas.

Statant fontaną, kirpėjas, įpykęs už krūvas akmenų, nuolat burbuliavo turįs "matyti tą blaurų daiktą savo veidrodyje visą dieną".

Rodydamas panieką vyrui su

žirkėmis, įkūrėjus jojo nuolatiam skundui, architektas pastatė didžiulį marmuro gabalą dešinėje fontano pusėje. Iš jo iškalė didelės vazos formą, kuri, anot dailininko intencijos, vaizdavo kirpėjo muilo putų dube- nėlį ir užblokavo savo paties kūrinį. Tas keistas dubuo ir dabar tebestovi, bet daugelis Trevi lankytojų retai kada jį pastebi, besirūpindami Fontana di Trevi, užimančiu Poli kunigaikščių rūmų visą fasadą.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORES

- 5515 SO. DAMEN AVE.
- 5996 SO. ARCHER AVE.

All Phones WA 5-8202

Telef. — 735-2345

WHITE CROWN ALCOHOL Fifth \$5.19

V.S.O.P. COGNAC Fifth \$4.98
Bottled in France

GIN & VODKA Quart \$3.39
3 for \$10.00

STRAIGHT BOURBON 90 Proof Quart \$4.49

FULL LINE Of Prepared COCKTAILS each \$2.98

CALIFORNIA BRANDY \$3.79
3 for \$10.50

BEAM COLLECTOR BOTTLES, now only — \$9.95

CALIFORNIA CHAMP. Fifth \$1.69

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET Telef. — OA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS.
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI FURNITURE CENTER, INC.

Marquette Pk., 6211 So. Western PR 8-5875
J. LIEPONIS

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 12 iki 5 v. v.

Chicago Savings and Loan Association

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.

5 1/4 %

Certifikatų sąskaitos
Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausia turi būti \$1,000. Pelnas mokamas kas trys mėnesiai.

4 3/4 %

Ant visų knygelių sąskaitų
NUOSIMCIAJ PRISKAITOMI KAS DIENĄ, ĮSMOKAMI KAS TRYS MĖNESIAI

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- Free community rooms for your organiz'n meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks
- Sell & redeem U. S. Bonds
- Two large free park'g lots
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Chicago Savings and Loan Assn.

John Pakel, Sr., President and Chairman of the Board

6245 SO. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P.M. to 8 P.M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 8, Sat: 9 to 12:30

Jaunieji aktoriai Algirdo Landsbergio dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" repeticijoj. Iš kairės į dešinę: A. Barauskas L. Alenskas ir A. Viktoras. Pastatymo spektakliai įvyks sausio 17 ir 18 d. Jaunimo centre, Chicagoje.

Nuotrauka V. Noreikos

Išmeskime šiukšles iš kalbos

(Atkelta iš 5 psl.)

vo pasipuošusi margais kaspinais.

Bovelnė - medvilnė: Mes įsi-
veždavome medvilnę iš Vokietijos.

Šniūras - virvė, varstis: Sutruko visi varščiai.

Šposas - pokštas: Jis man iškretė pokštą.

Štuka - gabalas, pokštas: Atkaitė tris gabalus ir padavė.

Svogeris - svainis: Svainis yra žmonos sesers vyras.

Svogerka - svainė: Žmonos arba vyro sesuo.

Hibridiniai žodžiai

Amžinastis - amžinybė: Gyvenimą vertink amžinybės žvilgsniu.

Apsivesti - vesti: Anksti vedęs nesigailėsi.

Biednuomenė - varguomenė: Jis buvo kilęs iš varguomenės.

Nedateklus - nepriteklus: Visą gyvenimą ji vargino nepritekliai.

Pakasynos - laidotuvės: Dariaus ir Girėno laidotuvės dalyvavo visas Kaunas.

Paliuosuoti - atleisti, išvaduoti: Atleido iš tarnybos.

Nevykę dariniai

Atsakomingas - atsakingas: Už tai aš nesu atsakingas.

Idomauti - dominti: Manęs tai nedomina.

Idomautis - domėtis: Aš domiuosi moderniuoju menu.

Paišelis - pieštukas: Duok man raudoną pėštuką.

Skaitlingas - gausus, apstus: Susirinkimas buvo gausus nariais.

Skaitliukai - skaitytuvai: Skaitytuvai dar tebevartojami Lietuvoje.

Spausdinsys - spaudinsys: Gausūs spaudiniai pasklido po kraštą.

Suokablis - samokslas: Samokslas vis dėlto buvo susektas.

Užganėdinti - patenkinti: Gavęs šią žinią, jis buvo labai patenkintas.

Zingėdis - smalsus, įdomus: Nebūk toks smalsus!

Nevykę vertiniai

Apystova - aplinkybė: Neaiš-

kiomis aplinkybėmis jis pateko į šią bėdą.

Lygsvara - pusiausvyra: Jis neteko pusiausvyros ir nukrito.

Neužilgo - netrukus: Netrukus pasirodė padangėje lėktuvas.

Savistovus - savarankiškas: Nors jaunas, bet jau labai savarankiškas.

Viršmogiis - antžmogiis: Ničė buvo antžmogio teorijos kūrėjas.

Kitos nevertotinos svetimybės

Apart (prancūzų - slavy) - be: Be skiedros medžio nenukirsi.

Forelė (vokiečių - rusų) - upė-takis: Upėtakiai gera žuvis.

Frantas (lenkų - rusų) - dabita, puošėiva: Dabita kasdien kepure kita.

Funikulierius (prancūzų) - kel-tuvai: Užvažiavau į kalną keltuvu.

Futl'aras (vokiečių - rusų - lenkų) makštis, imautė, dėklas: Ištraukė kardą iš makšties.

Gusaras (rusų - gudų) - husa-ras: Atėjo husarų pulkas.

Kurka (lenkų - rusų) - striukė: Apsivilkęs striuke, išėjo pasi-vaikščioti.

Lozungas (vokiečių - rusų) - šū-kis: Lentoje buvo išrašytas skam-bus šūkis.

Mazolis (rusų - lenkų) - nuos-pauda: Skauda kojos nuospauda.

Munštukas (vokiečių - slavy) - kandiklis, rūkiklis: Nepaleidžia kandiklio iš dantų.

Nachalas (rusų) - akiplėša: Jis man patinka, nors ir akiplėša.

Palocius (lotynų - lenkų) - rū-mai: Dvaro rūmai baltavo iš to-lo.

Papkę (vokiečių - rusų) - ap-lankas: Susidėk raštus į aplanką.

Prabočius (slavy) - prosenis, protėvis: Nuo amžių čia protė-viai gyvena.

Daugelis lietuvių, įsikūrusių anglosakų kraštuose, tyčia ar ne tyčia mėgsta savo kalbą primar-ginti amerikoniškais ir angliciz-mais, be kurių jie galėtų lengvai išsiversti, jeigu jie būtų šiek tiek atidesni. Mes, atvykę į Ameriką, juokėmės iš senųjų šio krašto lietuvių, kad jie savo kalboje var-toja tiek daug barbarizmų. Ta-čiau šiandien reikia juoktis ir iš naujųjų imigrantų, kurie irgi vis labiau doko kalbą, vartodami į-vairius amerikoniškus.

• Dviejų septyniadešimtme-
čių sukaktys. Lietuvoje gruodžio mėn. paminėtos dviejų kultūros veikėjų, nusipelnusių dar nepr. Lietuvos laikmečiu, 70-sios gimimo sukaktys.

Jadvygos Čiurlionytės, Mikalo-
jaus Konstantino sesers, 70-ji gi-
mimo sukaktis paminėta spau-
doj ir viešu posėdžiu V. L. And-
bergis "Tiesoje" (291 nr., gruodžio 17) teigia, kad "neįsivaiz-
duotume dabar lietuvių muzikos
be Jadvygos Čiurlionytės asmens
ir darbų. Liaudies daina, tai svar-
biausia, nors nevienintelė sukak-
tinių veiklos sritis".

Pirmas ir labai vertingas Čiur-
lionytės rinkinys pasirodė 1938
m., — tai "Lietuvių liaudies me-
lodijos". Vėliau, po karo, pasiro-
dė kiti Čiurlionytės veikalai, kaip
bibliografinė retenybė virte, "Lie-
tuvių liaudies dainos vaikams" ir
"Lietuvių liaudies dainos". Ji su-
redagavo, 1957-65 metais išspaus-
dintus, M.K. Čiurlionio 217 kū-
rinių. Pastaraisiais metais pasi-
rodė dar monografija apie lietu-
vių liaudies dainas rusų ir gim-
tąja kalba ir jau spaudai paruoš-
tas naujas veikalas — apie M.
K. Čiurlionį.

Augustinas Gričius buvo ant-
rasis gruodžio mėn. plačiau pa-
minėtas ir pagerbtas jo 70-čio
proga.

Režimas rašytoją dabar gerbia,
tačiau toji pati bolševikinė san-
tvarka rašytoją-dramaturgą Gri-
čių žiauriai "paglostė", 1941 m.
ji išstremdama į Sibiro tremtį, iš
kurios Gričius tegrįžo po visos
eilės metų. Apie tai dabar nei žo-
deliu neužsimenama ir J. Lanku-
tis straipsnyje apie Gričių ("Li-
teratūra ir Menas", nr. 50, gruodžio 13) vos prabėgomis lepteli
apie "tokius rūšius metus tiek
teatre, tiek gyvenime".

MOVING

Perkaramie baldus iš arti ir toli.

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60629. Tel. RE 7-7083

WAGNER & SONS

Typewriters - Adding Machines -
Checkwriters

Nuomoma - Parduoda - Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virš 50 m. patikimas pataravimas
NAUJOJE VIETJOJE
5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

Penkeri metai nuo tragiškos poeto Algimanto Mackaus mirties

Vargu ar kuris mūsų litera-
tūrinio gyvenimo dešimtmetis
buvo taip fatališkas anksty-
bomis ir nelauktomis rašytojų
mirtimis: Antanas Skėma žuvo
1961 m., Julius Kauras staiga
mirė 1964. Algimantas Mackus
žuvo 1964. Ir šiais 1969-1970
metu laikotarpis mūsų lietuvi-
jo pasaulio lietuvių literatūrai bu-
vo gana nuostolingas. Įmė ne-
tekta anekdotai ir vyresni, bet
dar galėjęs gyventi ir rašyti
žmonių: Albino Valentino, Sta-
siano Pūlavo, Jeronimo Lemato-
nio, Antano Rūko, Benedikto
Behrenske, Prano Lembergo ir
jau veterano Kleofa Jurgelionio.

Ypač tragiškos mirtys buvo
kaip tik pirmųjų trijų skėmos.
Kaupo ir Mackaus. Ir ne tik jų
raštai, bet ir jų žemiškosios ke-
lionės paskutinės valandos, mi-
nutės ir sekundės pasiliksusių
ilgai, ilgai nebus pamirštos, o
jas prisimenant, vis iš naujo su-
virpa trapioji žmogaus širdis.

Mackaus mirtis automobilio
katastrofoje 1964 XII 28 Chi-
cagoje iš visų kity buvo pati ne-
lauktiausia. Ne vien dėl to,
kad jis buvo iš minėtos triu-
lės pats jauniausias, bet ir dėl to,
kad po skėmos žuvimo taini
automobilių kolizijoje, niekas ne-
laukė tokio greito tos pačios
tragedijos pakartojimo.

Dar šiurčiau darosi, kai pa-
galvoj, jog to sukonstruoto
minties šoldo viena įėjimų-
sių dalyje yra kaip tik pomir-
inė Algimanto Mackaus knyga

"Chapel B", rašyta A. Skėmos
likimui jamžinti, o pasirašyta
pačiam sau.

Kiek dar per pas'arąjį penk-
metį Algimantas Meckus būtų

Pati paskutinioji poeto Algimanto
Mackaus nuotrauka. Rašytoja čia ma-
tome savo mirties išvakarėse Satrijos
ruošime poeto Vytauto Mačernio 20
metų mirties suktukiniame minė-
jime "Draugo" redakcijos patalpose 1964
m. gruodžio mėn. 27 d.

parašęs? Galima čia tik spėlio-
ti. Bet ir tai, kas liko parašyta,
jau ryškiai pažymėta išlikimo
žyme. Po žemininkų kartos,
Mackaus atėjimas mūsų la'svo-
jo pasaulio lietuvių literatūrai
buvo, sakyčiau, visai natūralus
tiek savo ištakomis, tiek atei-
ties kryptimis. Vargu ar g'lima
būtų abejoti teigimu, kad Mac-
kaus kūryba yra tos pačios, vy-
resnių žeminiukų pradėtos, lūž-
vinės ir giluminės krypties. Tik,
žiroma, Mackaus čia aldei neita
jau pramintais takais. Pagaian
ir visas Mackaus savojo Aš bū-
tinis ir būtiniis kontekstas jo
kūrybingiausios metos, jau
buvo gana skirtingas nuo anks-
tesniųjų žeminiukų. Klek'vė-
atveju Mackus labiausiai užil-
dė bauriai beatsiveriančią kūry-
bine tuštuma čionvėltisje savo
kartoje. Ir gana trumpu laiku
jo tiek ir taip parašyta, kad
not Albrido Landbergio. "Mir-
tis turėjo aukštai pasistiebtį, kad
nuklūptų Mackaus poezijos aug-
menį jo žuvimo akimirką".

Ateinantį penktadienį, sausio
16 d. 8 val. vak. poeto Algiman-
to Mackaus penkerių metų mirties
sukaktis Chicagoje minima
išskirtiniu lietuvių poezijos va-
karų Jaunimo centre. Vakarą
rengia Santara - Šviesa. Relika
tikėtis, kad č'kagiečiai gausiai
susirinks pagerbti žuvusio poeto
atminimą ir tą žanrą, kuriame

1970 Plymouth - Duster

Plymouth Valiant Duster 2-Door Coupe

Kaina nuo \$1,995.00

25 mylios su vienu galionu

PLYMOUTH, VALIANT-BARRACUDA, ROAD RUNNER,
GTX, FURY - DUSTER

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

4030 ARCHER AVENUE — PHONE VI 7-1515

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia
įvairių filmų foto aparatus bei
jų reikmenis. Pasinaudokite pa-
togių planu atidedant pasirink-
tus reikmenis ypatingai progai.
Pilnai užaigytų foto nuotraukų
aptarnavimas. Atidara pirmad.
ir ketvirtad. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. PROspect 6-8998

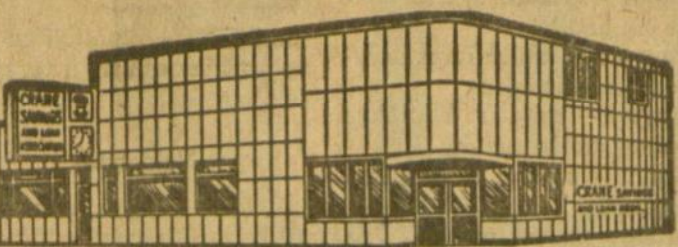
ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauistytį paveikslų
rėmai—pritaikinti paveikslams
ir skelbimams rėmai—metalu
aplieti rėmai.

2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. VIRginia 7-7253 - 59

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

5 1/4%

Mokamas už Vieną Me-
to Certificate sąskaitas
Minimum \$5,000.00

4 3/4%

Naujas ankštas divi-
dendos mokamas už
mvestavimo sąskaitas.

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: PIRMAD. IR KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. IR PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 13 v. d. Trečiad. uždaryta

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)

NATIONWIDE
GUARANTEE
No-Limit on MILES...
No-Limit on MONTHS

FULL LIFETIME GUARAN-
TEE against defects in work-
manship and materials and
all normal road hazard in-
juries encountered in every-
day passenger car use for
the life of the original tread
design in accordance with
terms of our printed guar-
antee certificate. Price of
replacement prorated on
original tread depth - wear
and based on Firestone ad-
justment price for replace-
ment tire at time of adjust-
ment. Firestone adjustment
prices are intended to, but
may not, represent approxi-
mate current average sel-
ling prices and are subject
to change without notice.

Neribota garantija: iki susidevėjimo. Ratlankiai (wheels)

Taip pat atliekama ratų reguliavimas ir balansavimas
(Wheel alignment and balancing). Stabdžiai (Brake ser-
vice), motoro regul. (Tune up), keičia-
mos dalys, alyva, tepimas, kt. pataisymai.

Country Auto & Tire Service

2423 W. 59th Street, Chicago, Illinois

Telef. — GROvehill 6 - 7777

Val.: kasdien 7 v. r. - 7 v. v. šešt. 7 v. r. - 3 v. p.p.
Sėkm. uždaryta. Kitu laiku pagal susitarimą.

Savininkas MIKAS CESAS

Algimantas Mackus paliko ir sa-
vo neištrinamas pėdas. Vakare
Algimanto Mackaus kūrybą re-
čituos aktorai: Dalia Juknevi-
čiūtė, Jonas Kelečius ir Leonas
Barauskas. Patys savo kūrybą
skaitys vyresniosios ir pačios
jauniausios kartos mūsų poetai:
Jurgis Blekaitis, Kazys Bradū-
nas, Henrikas Nagys, Jonas Me-
kas, Liūnė Sutema, Rimas Vė-
žys, Aldona Zailskaitė, V. A.
Dirda, Eglė Juodvalkytė ir Živilė
Bilašytė.

K. Priešpylis

• Žurnalistas Jonas Miškinis
baigė rašyti antruosius atsimi-
nimus "Dzūkija, Vilnija ir Lie-
tuvos okupacijos". Juose bus šie
skirčiai: 1) Dzūkijos istoriniai
paminklai ir papročiai, 2) Kova
dėl laisvės ir spaudos, 3) Didy-
sis Pasaulinis karas, 4) Kelias į
laisvę, 5) Vilnius, Vilnija ir len-
kų okupacijos klasta, 6) Bolše-
vikų okupacija ir Lietuvos švie-
timo žlugdymas, 7) Vokiečių
okupacija, 8) Antroji bolševikų
okupacija.

since
1914...

MIDLAND
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4470

4 3/4%

PASSBOOK SAVINGS
All Accounts Paid and
Compounded Quarterly

5 1/4%

6-MONTH SAVINGS
CERTIFICATES
(Minimum \$1,000)

LUIZ AUTO REPAIR

6643 S. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL. 60629

TELEF. — 436-3699

KAROSERIJOS SPARNŲ (FENDER)
TAISYMAS IR DĄZYMO DARBAI
Atliekami tiksliai ir nebrangiai.
Savininkas Aloyzas A. Kuniskas

NAUJAI PERTVARKYTAS

DIAMOND HEAD

RESTORANAS & LOUNGE

PASIOLO JUMS DIDELĮ PASIRINKIMĄ

AMERIKIETIŠKŲ VALGIŲ

O JEIGU JUMS PATINKA EGZOTIŠKI VALGIAI,

pasirinkite JAPONIŠKĄ MENIU.

Tropikiniai gėrimai — mūsų specialybė

Padavėjos apsirengę "kemono" rūbais

Jums ir jūsų draugams čia patiks sustoti prieš ar po teatro.

Priešpiečiai (LUNCH) duodami nuo 11 val. ryto.

Šeštadieniais atdara 4 v. popiet. Sekmadeniais 12 val. dieną

Pirmadieniais uždaryta. Dėl rezervacijų —

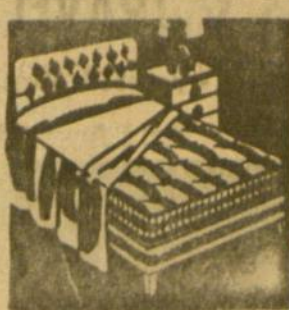
TELEFONUOKITE 925-1678

Diamond Head

RESTAURANT & LOUNGE

3321 WEST COLUMBUS AVE. (Arti 79th ir Kedzie Ave.)

Savininkas Edmundas Mačiulis

Mūsų erdviose patalpose
turime didžiausį pasirinkimą
visų moderniškų baldų, elek-
trinių krosnių, radijo ir tele-
vizijos aparatų, šaldytuvų ir
kitu namams reikmenų.

LIETUVIŲ STAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

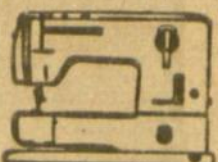
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirtad. 9-9 val.; antrad, trečiad. ir šeštad.
nuo 9 iki 6 val. sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 val. po pietų.

Siuvimo Mašinos — Dulkių Siurbkliai

• BERNINA
• NECCHI
• ELNA
• VIKING
• PFAFF
• SINGER

ELECTROLUX
HOOVER
EUREKA
KIRBY
ROYAL
IR KT.

Parduodame, nuomojame ir taisome siuvimo mašinas,
dulkių siurbklus prieinamomis kainomis ir sąlygomis.
Turime dalis. Aptarnaujame Chicagoje ir priemiesčiuose.

B and B DISTRIBUTING COMPANY
A to Z Sewing machines and Vacuum cleaners

4081 ARCHER AVE. (Prie California Ave.), Chicago, Ill. Tel. 927-4702

Vedėjas Arvydas M. DIKINIS

KULTŪRINĖ KRONIKA

Baltų literatūros konferencija Ohio universitete

Columbus mieste veikiančiam "The Ohio State University", kuriame jau kuris laikas sėkmingai profesoriauja ir žinomas mūsų grožinės literatūros vertintojas prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, š.m. sausio 31 ir vasario 1 d. įvyks visų trijų Baltijos tautų mokslinė-akademine konferencija, skirta lietuvių, latvių ir estų šiuolaikinės grožinės literatūros problemoms pristatyti ir joms pastudijuoti.

Atitinkamiems pranešimams padaryti yra pakviesta visa eilė šių trijų tautų literatūrų ekspertų, daugumoj dėsantčių literatūros mokslus aukštosiose mokyklose.

Sis dviejų dienų akademinis-universitetinis akcentas grynai baltų grožinei kūrybai yra vėl naujas ir malonus įrodymas, kad mūsų literatūra yra tapusi ne vien savuotės studijų objektu, bet jau įdomi ir kiekvienam plataus pasaulio šviesuoliui. Malonu dar ir tai, kad visi čionykščiai baltiečiai jau prisiaugino tiek ir taip rimtai traktuojamų savų literatūros mokslo specialistų, kad jų konferencijos, skirtos savų literatūrų studijoms, susilaukia pačių Amerikos universitetų pritarimo ir globos.

Būtų gera, kad panašiai rimtą dėmesį šioms studijoms skirtume mes patys: nuvažiuotume tomis dienomis į Columbus, Ohio, ir patys dalyvaudume pasikaitose bei simpoziumuose.

Šia progą duodame čia anos konferencijos dienotvarkę, kuri dar nėra visai galutinė, gali dar kiek pasikeisti ar kuo kitu papildyti.

Šeštadienis, sausio 31 d. Poezija

9:45 ryte iki 10:00 ryte — kon-

ferencijos atidarymas.

10:00-10:20 — Victor Terras "Poetinė forma ir kalbos struktūra estų poezijoje".

10:20-10:40 — Gunars Salins "Alegorijos naudojimas šiuolaikinėje latvių poezijoje".

10:40-11:00 — Henrikas Nagys "Liepsnojanti ir ramioji revoliucijos lietuvių poezijoj".

11:00-11:25 — Valdis Zeps "Latvių tautosakos daktilis ir jo dingimas individualiojo poezijoj".

11:25-11:45 — Iona Gražytė "Zeminių literatūrinis profilis".

11:45-12:05 — Alexis Rannit, "Marie Under ir El Greco. Lyginamosios estetikos bandymas".

12:05-12:30 — Klausimai raštu ir laisvos diskusijos.

12:30-1:30 — Pietūs.

1:30-1:50 — Bronius Vaškėlis "Jurgis Baltrušaitis ir rusų simbolistai".

1:50-2:10 — Ivar Ivask "Paul Erik Rummo poezija".

2:10-2:30 — Valda Melngaile

2:30-2:40 — Pertrauka

2:40-3:00 — Hellar Grabbi "Jann Kaplinskio poezija".

3:00-3:20 — Astride Ivaska

3:20-3:40 — Birutė Cipliauskaitė "Kazys Binkis 1920 metų poetinė tradicijoj".

4:00-5:00 — Laisvos diskusijos prie kavos.

Drama

5:00-5:20 — Mardi Valgemae "Absurdas okupuotos Estijos dramoje".

5:20-5:40 — Algirdas Landsbergis "Okupuotos Lietuvos teatras".

5:40-6:00 — Klausimai raštu ir laisvos diskusijos.

Proza

6:00-6:20 — A. Antanaitis "Nauja novelės linkmė okupuoto-

je Lietuvoje".

6:20-6:40 — Valters Nollendors "Atokus nacionalistas Aivars Rungis prozoje".

6:40-7:00 — Jyri Kork "Šviesos ir šešėlių panorama Karl Ristikivi istorinėse novelėse".

7:30-9:30 — Priėmimas ir vakarienė prof. dr. Rimvydo Šilbajorio ir Ponios namuose, 4082 Ruxton Lane, Columbus. Sekmdienis, vasario 1 d. Bendrosios temos

10:00-10:20 — Alexander Aspel "Kritikos kryptis estų literatūroje".

10:20-10:40 — Juris Silenieks "Pasimetęs neherojus okupuotosios Latvijos literatūroje".

10:40-11:00 — Vytautas Kavolis "Besikeičiantis žmogus jauniame okupuotosios Lietuvos literatūroje".

11:00-2:00 — Pietų pertrauka "Faculty Club" patalpose, Ohio universitete — globojant Miss Ilse Lehiste.

2:00-3:00 — Ilmar Laaban "Modernieji poslinkiai baltų, ypač estų, literatūrose Švedijoj".

3:00-4:00 — Diskusinis simpoziumas "Gimtųjų kalbų ateitis iš-eivijos literatūrose".

4:00 — Konferencijos oficialus uždarymas.

● Lietuvių Rašytojų d. jos val

dyba išrinkta iš New Yorko apy-

linkėje gyvenančių rašytojų. Val-

dyba pareigomis pasiskirstys sau-

sio 21 d.

● Rašyt. A. Tulio naujas ad-

resas yra: 6925 Avenue des Pa-

lais, 2-B, South Pasadena, Flo-

rida 33707.

● Vilniaus opera ir baletas

gastroliaus Maskvoje. Vilniaus

valst. operos ir baletu teatras,

jam pasirašius sutartį su Mask-

vos Didžiojo teatru, nuo sausio

mėnesio 22 dienos, 10 dienų vai-

dins Didž. teatre ir dar Krem-

liaus Kongreso rūmų salėje. Joje

įvyks ir baigiamasis iškilmingas

koncertas.

Vilniaus operos — baletu te-

atras Maskvon vyksta ketvirtą

kartą, tačiau Didžiajam teatre

gastroliaus pirmą kartą, 10 die-

nų gastrolėse numatyta parodyti

keturias operas ir vieną baletą.

Būdinga, kad maskviečių publi-

ka supažindinti su lietuvių teat-

tro siekimais ar kūrybiniais

bruožais parinktos dvi lietuvių

kūrėjų operos, pasižyminčios ten-

dencija bei vad. "buržuazinio na-

cionalizmo" smerkimu. Tai V.

Paltanavičiaus opera "Kryžkelė"

ir paties operos-baletu teatro di-

Dramaturgas Algirdas Landsbergis.

Jo veikalo "Penkių stulpų turgaus aikštėje" Chicagoj pastatymo proga rašytojas sausio 18 d. (sekmadienį) 11 val. ryte Jaunimo centre skaitys paskaitą aplamai apie dramą, jos kūrimo procesą, savikritiką ir kt. Paskaitą rengia ir visus jom kviečia studentų ateitininkų Korpi Šatrija.

rektorius V. Laurušo "Paklydę paukščiai", kuriuose pikta puolami lietuviai — išeiviai, nuo komunizmo "rojaus" pasitraukę i Vakarus.

Dar vežamas ir atnaujintas J. Indros baletas "Audronė" bei dvi klasikinės operos, ruso A. Rubinsteinio "Demonas" ir italo Verdi "Rigoletto".

Kaip paaiškėjo, prieš išvykdamas i Maskvą, vilniškis teatras verčiamas atlikti papildomas dekoracijas, nes maskvinės operos scenos plotis — didesnis.

(ELTA)

● Sunkios sąlygos skulptoriams. Skulptorius Ged. Jokūbonis, kurio Lenino paminklas pastatytas Maskvoje, pasikalbėjime su "Literatūros ir Meno" savaitraščio atstovu (nr. 47, 1969) nusiskundė sunkiom lietuvių skulp-

torių kūrybos sąlygomis. Esą, trūksta ir patalpų kurti skulptūras ir medžiagų.

Jokūbonis teigia: "Turime tik pora erdvesnių dirbtuvių, o stambių kūrinių ruošiami keliasdešimt. Skulptoriai tiesiog laukia eilės... Antai, liecinant N. Petulio Lenino figūrą, visą mėnesį laukė P. Vaivada, o P. Aleksandravičiui su Zemaite teks palaukti dar pora mėnesių... Labai trūksta medžiagų, liejimų, akmenų... Visa tai slopina skulptorių entuziazmą, trukdo vystyti sumanymus... reikia nuo jų pečių pagaliau nuimti tų buitinių reikalų našta ir palikti jiems spręsti tik kūrybinius uždavinius". (E)

● Juozo Naujalo vardo mokykla Kaune. Ryšium su kompozitoriaus Juozo Naujalo gimimo 100-siomis metinėmis Kauno vidurinei meno mokyklai buvo suteiktas Juozo Naujalo vardas.

● Lenino gimimo 100-aj sukakčiai artėjant (balandžio m.) visi, Sovietijoje gyvena, skatinami, "visomis savo jėgomis" gerbti suktktj. Meno, kultūros barų žmonės įpareigojami nepamiršti įamžinti Leniną... Tai jiems i galvas kalama posėdžiuose, susirinkimuose, spaudoje, per radiją.

Kaip Leninas "įsiviešpatauja" menininkų kūryboje (partijos, ne pačių menininkų valia...) liudija Kaune gruodžio 12 d. Dailės muziejuje atidaryta dailės paroda, skirta V. Lenino gimimo sukakčiai.

Parodoje dalyvauja per 100 kauniečių menininkų — dailininkai, skulptoriai, grafikai, dera mikai ir tekstilininkai.

"Tiesa" paskubėjo pranešti (nr. 288, gruodžio 13), kad lietuviai dailininkai tai parodai pateikę "brandžiausius pastarųjų metų kūrinius..."

Jie, aišku, turi būti "brandžiausi", nes ptdodoje išsiskyrę darbai: P. Poručio paveikslų ciklas "19-18 metai Lietuvoje", B. Dambausko drobė "Spalio revoliucijos štabe", A. Kristopaičio paveikslas "Raudonieji žirgai", S. Nemortos "Politikinių išlaisvinimų" ir kt.

Kiti dailininkai, kaip R. Kal-

DRAUGAS, šeštadienis, 1970 m. sausio mėn. 10 d.

pokas, J. Janulis, E. Survila M. Ostrauskas sukūrę portretus "naujo gyvenimo kūrėjų, kovotojų už Tarybų valdžią Lietuvosje..." (E).

vyskupas Sheen taikliai ir žavingai pradėjo naują seriją pasikalbėjimų apie aktualiausias popiežiaus enciklikas.

SUNAIKINTAS PAGALBĄ TEIKĖS LĖKTUVAS

Kaip praneša Kanados katalikų organizacijos pagalbai teikti Bialfos karo aukoms centras Toronte, gruodžio 17 d. Uli aerodrome Bialfroje Ngerijos karo aviacijos antpuolio metu buvo sunaikintas specialus lėktuvas, atvežęs maistą ir vaistus iš JAV. Lėktuvo įgula laimingai suspėjo išsigeltbėti.

HIGH RATES

CURRENT RATE

4.75%

PER ANNUM ON REGULAR SAVINGS

5.25%

PER ANNUM ON INVESTMENT BONUS \$1,000 MIN

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNISKOS KOPLYCIOS

2533 West 71st Street Tel. 476 2345

1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09

AIKSTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SAVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste.

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

E U D E I K I S

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Trys Moderniškos Kopolyčios

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YARds 1741-2

JEI JŲS NORITE SIŲSTI SIUNTINIŲ DOVANAS I LIETUVĄ IR KITAS USSR DALIS, NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED by Vnešpósyrtorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Tel. — 581-6590; 581-7729

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:		
BROOKLYN, N. Y.	1536 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	378 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMAN ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-1507
ALLENTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1054
ROCHESTER 5, N. Y.	258 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	159 SO. VERMONT AVENUE	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1600 FLEET STREET	DI 2-4240
DUFFALO 12, NEW YORK	701 FILMORE AVENUE	PR 1-0696
DETROIT 12, MICH.	14601 JOS. CAMPAU AVENUE	TX 5-0700
HARTFORD 6, CONN.	122-126 HILLSIDE AVENUE	365-6780
JERSEY CITY, N. J.	219 MONTGOMERY ST.	249-6216
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	HE 5-6368
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENTWORTH AVENUE	475-0746
HAMTANACK, MICH.	14339 JOS. CAMPAU AVENUE	PR 1-0696
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	365-6740
TRENTON 10, NEW JERSEY.	1152 DEUTZ AVENUE	AN 8-1120
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE	EX 2-0306
		381-8997

Didžiojo poeto Danšas intymiuosius pergyvenimus su Beatrice atskleidžia jo vienintėlis prozinis kūrinys, pajauirintas nuostabaus grožio eilėmis.

Naujasis Gyvenimas

I lietuvių kalbą išvertė A. Tyruolis, Goethės, Šilerio, Sekspyr ir kitų klasikų vertėjas. Išleido T. Saležiečiai Italijoje. Knyga papuošta meniskom iliustracijom. Irišta kietus įvairiaspalvius viršelius. Kaina \$2.00. Gaunama DRAUGE ir pas knygų platintojus.

Illinois State gyventojai prie kainos turi pridėti 5% mokesčių.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEP. C. LACK IR SŪNŲ (LACKAWICZ)

2424 W. 69th Street Tel. REpublic 7-1213

2314 W. 23rd Place Tel. Virginia 7-6672

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. Halsted Street Tel. YARds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. Lituanica Ave. Tel. YA 7-1138-1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel. OL 2-1003

PETRAS BIELIONAS

4348 S. California Ave. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. Lituanica Ave. Tel. YARds 7-3401

MOTERŲ GYVENIMAS

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

Stalino dukters kelias į Dievą

Kaip ji tapo krikščionė ateizmo centre

JUOZAS DAUGAILIS

Stalinas dėl savo kruvinos kovos prieš religiją yra lyginamas su naujųjų laikų Neronu. Ir kaip nuostabu, kad šitokio ateistų šeimoje išauginta mergaitė pati pasiryžė krikštytis ir dabar skelbia tikėjimą į Dievą. Tai labai ryškiai naujoje Stalino dukters Svetlanos knygoje "Only One Year".

Kodėl jaunimas ėmė lankyti bažnyčią

Cia ji pasakoja, kaip kruvinos priespaudos dienos skaisčiai sušvito Evangelijos meilės dvasia: — Dostojevskis staiga pagavo jaunąją kartą savo rimta, aistringa kalba apie religinį nuolankumą, savo socializmo neapykantą. Penkiasdešimt metų sovietinės revoliucijos tam paruošė dirvą: tauta buvo taip persunkta krauju, kad kaip atsvara Pamokslas nuo kalno ėmė skambėti niekada anksčiau neturėta jėga. Jaunimas pradėjo lankyti bažnyčią, kadangi tai buvo dar vienas būdas pareikšti "Ne" komunistinei valstybei.

Svetlana apie savo krikštą

Savo kelią į krikščionybę Svetlana taip nupasakoja: — 1962 m. gegužės mėnesį buvau pakrikštyta stačiatikių bažnyčioje (Maskvoje). Krikštas buvo gilus, simbolinis įvykis mano gyvenime... Krikšto sakramentas reiškia blogio, melo atmetimą. Aš tikėjau į dėsni: "Nežudyk", tikėjau į tiesą, nesusietą su prievarta ir krauju praliejimu. Tikėjau, kad Aukščiausioji Mintis, ne tuščias žmogus, valdo pasaulį. Tikėjau, kad tiesos dvasia yra stipresnė už medžiagines vertybes. Ir kai visa tai įėjo į mano širdį, skiautai marksizmo—leninizmo, kurio buvau mokoma nuo vaikystės, išnyko kaip dūmas. Dabar žinojau, kad nepaisant kaip nuodėmingai, kruvinai žmogus įstiprins savo jėgą žemėje, anksčiau ar vėliau tiesa triumfuos ir praeities garbė pavirs į dulkes...

Tikėjimas ją giliai paveikė.

Ji pasakoja: — Religija padarė didelius pakeitimus manėje. Aš jau buvau išauginta šeimoje, kur niekada nebuvo kalbama apie Dievą. Tačiau, kai užaugau, atradau, kad neįmanoma egzistuoti be Dievo širdyje. Tai įsitikinau pati, be jokios pagalbos iš šalies, be jokio pamokslavimo. Ir tai buvo didelis pasikeitimas manėje, nes nuo to momento komunizmo dogmos man nustojo reikšmės.

Velykose Katalikų katedroje

Savo knygoje ji aprašo, kaip 1967 m. Velykose ji nuėjo į katalikų Šv. Mykolo katedrą Friburge, Šveicarijoje, kaip ją veikė galinga vargonų muzika, tikinčiųjų giesmės ir vyskupo amžini žodžiai apie meilę ir brolybę. Toliau ji sakosi: — Aš irgi meldžiausi. Paprastutė malda veržėsi tiesiai iš mano širdies: "Ačiū Tau, Viešpatie! Ačiū už viską, ką savo dosnia ranka man davei. Padėki mano vaikams, paguoski juos sustiprinki".

Ji pasakojasi, kaip klūpėjo medinėje klaukoje, kietai sunėrus rankas, kaip ji dėkojo už viską, ką gavo, kaip ji maldavo Dievą pasigallėti jos vaikų ir juos, lai-

minti. "Niekada ir niekur anksčiau aš su tokiu uolumu nesimeldžiau, kaip tą Velykų sekmadienį Friburge. Ašaromis springau. Tamsu buvo akyse, o sustoti negalėjau. Velykų mišios buvo ilgos, iškilmingos, pilnos žibėjimo. Susirinkusieji daug kartų klaupėsi, ir tas viskas buvo, ko man labiau tuo momentu reikėjo, negu ko kito."

Pamėgo tylią malda

Pasisako, kad dažnai lankydavo katedros koplyčias, tyloje melsdamasi, ypač už savo vaikus. Savo knygoje ji vėl grįžta į tas įtampos dienas, kada 1966 m. pabaigoje buvo išvykusi į Indiją, ir kai Delhi mieste jai teko apsispręsti: — Aš tikėjau, — rašo ji, —kad visos mūsų mintys ir veiksmai yra Dievo rankose. Ir žinau, kad be Apvaizdos pagalbos, kuri atėjo man kaip įkvėpimas ir nepakeičiamas sprendimas, niekada nebūčiau turėjusi jėgos padaryti tą žingsnį. Ir ji cituoja psalmių žodžius: — Dievas mano šviesa ir išganymas, kogi aš bijočiau...

Amžinosios tiesos atsiskleidžia ir ateistams

Tame vidiniame įkvėpime ji taria: — Tik viena dvasia yra amžina. Savo mintį nukreipk į tai. Išlaikyk tyrą širdį... Amžinosios tiesos nedingo nuo moderniosios planetos veido, kaip kas nors mąnytų. Mūsų laimei, amžinieji dalykai yra amžiniai... — Toliau ji pasakoja: — Religią padarė didelius pakeitimus manėje. Aš jau buvau išauginta šeimoje, kur niekada nebuvo kalbama apie Dievą. Tačiau, kai užaugau, atradau, kad neįmanoma egzistuoti be Dievo širdyje. Tai įsitikinau pati, be jokios pagalbos iš šalies, be jokio pamokslavimo. Ir tai buvo didelis pasikeitimas manėje, nes nuo to momento komunizmo dogmos man nustojo reikšmės.

Stalino dukterė Svetlana

lykai yra nesunaikinami... Tiems, kurie, kaip aš, išauginti ateizme, amžinosios tiesos atsiskleidžia pačios nelaukiamais ir nepaprastais būdais...

Savo naują religinį jausmą ji rado geriausiai išreikštą Dovydo psalmėse: "Jo žodžiai buvo gyvoji, tikroji liepsna, intelekto nesušaldyta, neužtvindyta filosofijos šaltais vandenimis. Jis džiaugėsi gyvenimu ir jame matė Dievą, maldavo Jo pagalbos, kai jo paties jėgos buvo išsekusios, Jam atskleidė savo silpnumus, klaidas ir nuodėmes, gailėdamasis dėl savo netobulumų, jausdamasis tik krisleliu didžioje Visatos Išmintyje... Niekur neradau galingesnių žodžių, kaip psalmėse..." — taria Svetlana.

Pirmą kartą pas kunigą

Ir vėl Svetlana grįžta prie savo krikšto, tardama: — 1962 m. buvau pakrikštyta Maskvoje, nes norėjau būti bendravime su tais, kurie tiki: Visa širdimi jaučiau tą reikalą... Toliau ji nupasakoja, kaip buvau teisus, nuoširdus dvasininkas, kuris ją krikštijo: — Aš nervinausi. Juk niekada

anksčiau nebuvau kalbėjusi su kunigu. Iš draugų buvau girdėjusi, kad tėvas Nikolajus buvo toks natūralus, kad buvo lengva su juo kalbėti... Jis stipriai paspaudė mano ranką, lyg senas pažįstamas. Atsisėdo ant suolo prie sienos ir pakvietė mane sėsti šalia... Klausinėjo mane apie vaikus, mano darbą, ir staiga aš pajutau pasakojanti viską, net nejausdama, kad tai mano išpažintis. Pagaliau prisipažinau savo nežinojime, kaip aš turiu kalbėti kunigui, ir prašiau jį man atleisti. Jis nusišypsojo ir pasakė, kad kalbėčiau, kaip su paprastu žmogumi.

Norėjo Bažnyčiai atiduot žiedus ir auskarus

Prieš krikštą jis paprašė apsigalvoti, kad vėliau nesigailėtų. "Aš atsakiau, kad jau daug pergalvojau ir nesibijau nieko... Po krikšto paklausiau, ar galėčiau, dėkingumo ženklui, padėti ant bažnytinės lėkštelės savo žiedus ir auskarus, kuriuos atsinešiau (tuo metu aš mažai turėjau pinigų). Bet tėvas Nikolajus atsakė: "Ne. Bažnyčia turi kaip verstis. Jūs pas mus atėjote pati, ir tai daug svarbiau"... Jis pakrikštijo mane, davė maldaknygę, išmokė paprasčiausių maldų, pamokė, kaip laikytis bažnyčioje ir ką daryti. Jis mane atvedė į bendravimą su milijonais šioje žemėje".

Net ir užsienin išvykusi, religijoje ji jaučia susitvirtinimą:

— Vargonų muzikos bangos katalikų katedroje skamba kaip lietus ir griustinis. Ramios švieselės mažose koplyčiose, atdaro visą laiką dieną ir naktį, sušildo mano širdį.

"Mano likimas Aukščiausiojo rankose"

Bet ji sako, kad ir visa gamta jai yra pasidariusi lyg bažnyčia ir ji vėl cituoja psalmių žodžius. Dabar ji džiaugiasi: — Aš susilaukiau jėgos, kuri man padeda suvokti tiesą, mažiau tederat klaidingų žingsnių ir pataisyti tuos, kuriuos jau esu padariusi. Tas vienumo jausmas su gamta, su visa apimančiu gyvenimu, su Visuotine Mintimi mane pripildo džiaugsmu, pagalba, nuolankumu, laime. Man be galo gaila tu, kurie nusigręžia nuo šio amžinojo šaltinio, to galingo impulso, kaip man gaila kurčių, aklių, vargšų ir invalidų... Aš žinojau, kad mano gyvenimas ir mano likimas yra Aukščiausiojo rankose.

"Turiu dėkoti Apvaizdai"

Atsisakius grįžti Rusijon, pasilikus Vakarų pasaulyje, ji pergyveno gilią vidaus įtampą, gavusi nuo vaikų laišką iš Rusijos, įsijausdama į tą atsisakymą. Ji sakosi: "Aš meldžiausi Dievą atleisti man tą nuodėmę prieš vaikus". Prisiminusi savo buvusį mylimąjį, uždarytą į koncentracijos lagerius, ji dabar sakosi: — Jaučiau, kad pati negaliu skustis ir turėti dėkoti Apvaizdai už man suteiktą laisvę, nepriklausomumą vietoje galimo kalėjimo.

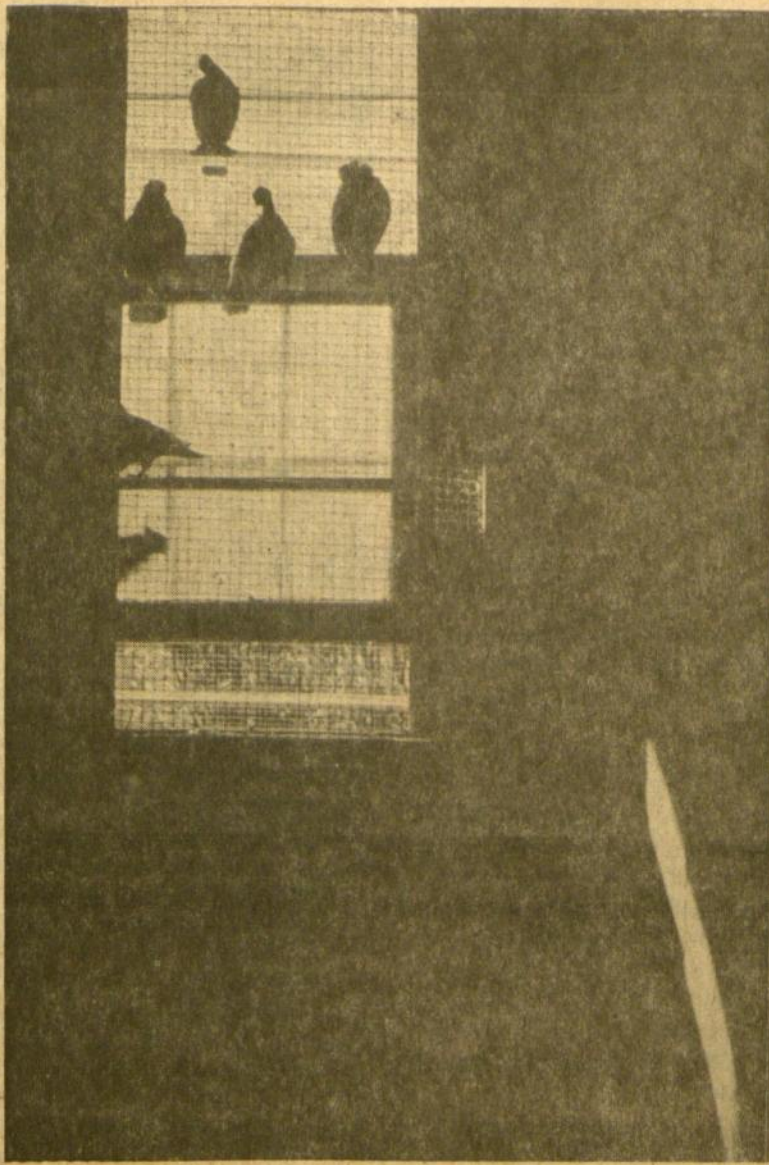
Su pasigėrėjimu ji cituoja Tolstojaus romano "Prisikėlimas" įžangą, kur kalbama apie Dievo duoto pasaulio grožį.

Lietuvė padėjo paruošti knygos rankraštį

Stalino dukters Svetlanos Allilujevės knyga "Only One Year" yra įdomi skaityti. Motinos turėtų apie ją papasakoti paaugusiems vaikams ir paskatinti perskaityti, paėmus iš bibliotekos ar įsigijus. Dabartiniame jaunimo pasimetime, šis veikalas daug padės orientuotis.

Idomu, kad šią knygą ruošiant spaudai, Svetlanai talkino lietuvė: autorė padėkos žodyje pačią pirmąją sumini Leokadiją Maciūną, kuri rusišką rankraštį mašinėle perrašė net du kartus. Be eilės kitų, rankraštį skaitė ir San Francisco arkivyskupas Jonas, ką taipgi Svetlana sumini savo padėkos žodyje.

— Pirmas Amerikoje viešas knygynas buvo įsteigtas 1833 m. bal. 9 d.

Laisvės ilgesys...

Nuotrauka Vytauto Maželio

Vienos lietuvės išradingumas

N. BUTKIENĖ

Apie Jadvygą Tifūnaitienę ir jos meno gabumus man teko jau pirmiau rašyti, tad laikraščio bei žurnalų skaitytojams jina nėra visai naujas vardas. Dėl Lietuvos meilės ir veiklos jai labai J. Tifūnaitienė yra įtraukta į Lietuvos Enciklopediją.

Tačiau ligi šiol ji buvo žinoma tik lietuvių tarpe. Dabar ji garsina lietuvių vardą tarp amerikiečių. Turėdama didelį patraukimą menų, ypač skulptūrai, J. Tifūnaitienė nutarė padaryti atsinešusi į Lietuvą grupę, vaizduojančias lietuvių praeities istorinius įvykius bei lietuviškas liaudies pasakas. Ilgus metus ji pasivertė tam darbui ir, pagaliau, sukūrus nemažiau 60 tokių grupių, ji suruošė savo kūrinių parodą Mt. Carmel Pa., kur ji pati gyvena.

Dar ligi šiol neįprasta paroda

Parodos sutvarkyme jai talkininkavo dukra Birutė Saldukienė atvykusi iš Washingtono, D.C.

Parodą rengė vietinis lietuviškos kultūros komitetas: klebonas kun. A. Marinak — garbės pirmininkas (įreikdavęs savo atidarymo kalbą), pirmininkė N. Piežienė ir narės: P. Akelaitienė, E. Bačkienė, F. Esipienė, J. Giedikienė, A. Gonzalienė, M. Giustienė, S. Murnienė, M. Norkavogienė, M. Pauzėnė, R. Ryanienė, M. Sigoraitienė V. Shierantienė, N. Svabauskienė, U. Vasiliauskienė ir G. Zdalbergienė.

Paroda buvo atidaryta 4 dienas (Spalio 9-12). Vienuolių vadovaujami mokiniai padainavo keletą lietuviškų dainelių. J. Tifūnaitienės garbei ir sugiedojo Lietuvos himną. Vakare svečiai buvo komiteto vaišinami įvairiais šaltais ir šaltais gėrimais, bulviniais blynais, kugeliu ir kitokiais užkandžiais.

Sekmadienį buvo programa. Mokiniai pašoko lietuviškus tautosokus. Visi kartu padainavo lietuviškas liaudies dainas. J. Tifūnaitienė buvo apsiėmusi tautiniais drabužiais. Ji aiškino svečiams lietuviškai, o pirmininkė Piežienė lietuviškai ir anglų kalba.

Tai ne ža's'ai, bet muziejinis menas

Parodą apvalė ne tik vietiniai gyventojai, bet buvo atvykusių iš Skrantono, Harrisburgo, New Jersey, New Yorko ir kitų miestų.

Tokia kūryba nepriklauso žaislų gamybai, kaip kas vaizduoja, bet yra muziejinis menas. A. Zaparauskas, apvažinėdamas Eu-

ropą ir lankydams muziejus, Vo kietijoje, Muencheno muziejuje užtikto tokias grupes, kur š įvairių dalykų, ypač mažų figūrėlių, apręmtų rodomos epochos kostiumėliais, pavaizduota Vokietijos praeities istorija. Valinasi, padarytas tas pats darbas, kurį dabar įvykdė J. Tifūnaitienė, r parodė savo parodoje plačiai Mt. Carmel visuomenei.

Susidomėjimas šia paroda buvo nepaprastai didelis. Ekspozitai buvo išstatyti lietuviškos bažnyčios parapijos salėje, o parodos pajamos J. Tifūnaitienė pasiskyrė tos bažnyčios naudai. Apie ją rašė vietinė spauda, kuri ne tik išgyrė J. Tifūnaitienės atliktą darbą, bet dar plačiai parašė apie dabartinę Lietuvos tragediją bei pačios J. Tifūnaitienės šeimoms tragiškus pergyvenimus.

Paroda susidomėjimas neapsiribojo vien tik lankytojais. Ją garsino radijas, o artimoji Lancaster TV stotis Nr.8 parodą filmavo ir parodė per savo kanalą žiūrovams.

Kai prabyla medis

Parodoje buvo tiek daug kūrinių, kad neįmanoma visų jų aprašyti. Gal būtų įdomu sužinoti, kokį sunkų ir milžinišką darbą atliko J. Tifūnaitienė? Ji savo darbui naudoja dažniausiai medį — medžio šaknis, šakas ir kelmus. Radusi kokį medį, tuoj jį kur nors pritaiko. Prie medžio prideda visokių daiktų — plastikinų lapų, medžiagų ir ka liukų. Daugiausia prikljuoja savo-

J. Tifūnaitienė savo darbų parodoje Mt. Carmel, Pa.

Nebereikia spėliot, ką dovanot

Ką pirkti dovanų vedybų sukakties proga? Nebereikės sukti galvos, paskaičius šį gan autentišką sąrašą.

Pirmoji vedybų sukaktis: Popierinė — knyga yra geriausia dovana kiekvieniuse namuose.

Antroji: Medvilninė — viena pamaina tų puikių gėlėtų paklodžių ir pagalvės užvalkalų niekad nėra per daug ir geriausiuse namuose, pritaikant spalvas prie miegamiojo.

Trečia: Odinė — skaitomos knygos dangalas ar net prie lagaminų odiniai pavardės užrašymui įdėjimai yra visai pakan-kamai.

Ketvirtoji: Knygos — tik sužinokit, kurios rūšies knygos abiejų mėgiamiausios.

Penktoji: Medis — medinis (teak—Indijos ažuolo) dubuo salotoms ar medinė dėžė su mėgiamu gėrimu (tai būtų juokinga!)

Šeštoji: Geležis — senoviška geležinė keptuvė kiekvienos virėjos bus įvertinta.

Septintoji: Varis, bronzos ar žalvaris — pasirinkimas nuo varinio puodo ligi bronzos skulptūros.

Aštuntoji: Elektriniai prietaisai — jei sulaukta tiek, tai negaila jiems, — kurį iš jų donavot, turi didžiau-sią pasirinkimą.

Devintoji: Puodai (moliniai) — nuo arbatinuko ligi keramikos.

Dešimtoji: Skardinė ar aliuminė — vieny metų atsarga folijaus.

Vienuoliktoji: Plieno — o kaip apie U.S. šėrus?

Dvyliktoji: Šilkinė — kaklaraštį jam, lietsargį — jai.

Tryliktoji: Mežginiai — mežginių rankdarbiai ar staltiesė.

Keturioliktoji: Dramblio kau-

lo — figūrėlė.

Penkioliktoji: Kristalinė — kai-

kas iš dūžtančio...

Dvidešimtpenktioji: Sidabrinė — su šių laikų tikro sidabro kainomis pasirinkimas gam ribotas...

Trisdešimtoji: Perlinė — ką nors iš perlų ar pigiau — perlmutrinių dirbinių laiškams atidaryti.

Trisdešimtpenktioji: Koralų ar Jade — nuo papuošalų ligi statulėlių.

Keturiasdešimtoji: Rubinas — rubino spalvos stiklai vandeniui.

Keturiasdešimtpenktioji: Safiras — tik kita kėlionė pas auksakali-

lį.

Penkiasdešimtoji: Auksinė — jei sulaukta tiek, tai negaila jiems, — užsitarnavo, nukalto medalio iš..., atspėjote, auksol

Labiausiai žinomos moterys

Mamie Eisenhower, mirusiojo prezidento našlė, yra pirmoji są-raše 1969 m. moterų, kurias amerikiečiai labiausiai gerbia ir jomis žavisi. Gallup prarvestame balsavime ją seka iš paskos Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi, Patricia Nixon, Izraelio min. pirm. Golda Meir ir Jacqueline Onassis.

M. Eisenhower parinkimas pirmą vietą yra pirmą kartą. Kai jos vyras prezidentavo (1953 — 1960), ji dažnai figūravo pradžioje sąrašo, bet Eleanor Roosevelt visad nunešdavo pirmąją vietą.

Šių metų sąrašą 5-tąją vietą užima Jacqueline Onassis (Kennedy). Pereitais metais ji buvo 7-toje vietoje, po 6 m. nuolatinio buvimo 1-oje vietoje (1962 — 1967). Jos buvusi anyta Rose Kennedy — 6-oji, Ethel Kennedy, buv. svainė, 7-oji. Pereitais metais Ethel buvo Nr. 1 ir Rose Nr. 2 sąrašą.

Sudarant 1969 metų sąrašą labiausiai gerbiama moterų, dabar skelbiamų spaudoje, lapkričio m. buvo apklausinėta per 1511 suaugusių vyrų ir moterų.

Labiausiai gerbiamas dešimtu-kas yra toks:

1. M. Eisenhower (125 balsai).
2. Mm. I. Gandhi (112 balsų).
3. Patricia Nixon (110).
4. Golda Meir (103).
5. Jacqueline Onassis (100)
6. Rose Kennedy (90).
7. Ethel Kennedy (84).

tišką "papirmasę", t.y. smulkiais gabaliukais supiaustytą popierių, išmirkytą klijuose. Tada jau iš tokio popieriaus padaromos visokios skulptūros daly. Kai popierius sudžiūsta, bereikia tik nu-dažyti.

Visų išstatytų dalykėlių neį-

8. Lady Bird Johnson (81-).
9. Karalienė Elzbieta II (71).
10. Margaret Chase Smith (65).
- Palyginimui čia štai yra perein-tų metų sąrašas:
1. Ethel Kennedy.
2. Rose Kennedy.
3. Mamie Eisenhower.
4. Lady Bird Johnson.
5. Coretta King (Martin Luther King našlė).
6. Patricia Nixon.
7. Jacqueline Onassis.
8. Pearl Buck (rašytoja).
9. Karalienė Elzbieta II.
10. Helen Hayes (veteranė aktorė).

Kitos suminėtos 1969 m. garbės sąrašą, yra: Ann Landers, Coretta King, Dr. Margaret Mead, Shirley Temple Black, Shirley Chisholm, Nancy Dickerson, Clare Booth Luce, Mrs. Hubert Humphrey, Monaco princesės Grace, Mme Chiang Kai-shek, Mrs. Harry Truman, Jeane Dixon.

Taipgi Svetlana Allilujeva, Mrs. Neil Armstrong, Pearl Bailey, Dr. Joyce Brothers, Ella Fitzgerald, Arlene Francis, Pauline Frederick, Betty Furness, Billy Graham žmona, Bess Myerson Grant, Helen Hayes, Katharine Hepburn, Sylvia Porter, Ingrid Bergman, Loretta Young.

— Austrijos kompozitorius Franz Joseph Haydn gimė 1732 m. kovo 31 d.